

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Pluralnost odklonjena!

Dunaj, 21. nov.

Na levi, na desni, vse je narobe. Vprašanje volilne preosnovne je razdružilo stare politične in osebne prijatelje ter združilo v zbornici pod enim klobukom osebe, ki se niti ne pogledajo na ulici. Tako so na pr. vsenemški poslanci izprva najbolj smešili in napadali grofa Sternberga. Sedaj pa, ko je grof Sternberg najglasnejši gromovnik proti volivni preosnovi, je skoraj ljubljenez ne le gospoda Malika in častitega gospoda Steina, ampak vseh, ki so se zakleli proti volivni preosnovi.

Vsled tega je nastala mučna napetost med posameznimi strankami, sploh pa moreča nervoznost, ki si daje duška v izbruhih jeze in žolča, v osebnih napadih in naravnost blaznih medključih. Že dolgo ni polnila zbornice tolika politična soparica, ko danes pred glasovanjem o pluralni volivni pravici. To vprašanje je sedaj zadnje upanje protivnikov volilne preosnovne. Vsi živijo, ki se z rokami in nogami upirajo splošni in enaki volivni pravici, so se združili pri § 5. novega volivnega reda, da strmoglavijo sploh ves načrt. Pri-družili pa so se jim tudi oni mirni, ki so doslej le v zakotjih, za hrbti ruvali proti splošni in enaki volivni pravici. Na levi in desni so se kar danes jutraj vzbudili razni možje z mislijo v glavi, da je pluralna volivna pravica edino prava na svetu, in da je dr. Tollinger moderni Kolumb, ki je odprl vrata v doslej neznan deželni zadovoljnosti in sreče. Dr. Tollinger pravi, kakor sem že včeraj omenil: Dva glasu dobiš, za dva volivca veljaš, ako si star 35 let, oženjen in imaš svoje stanovanje; dva glasu imaš, ako si z maturo dovršil srednjo ali sploh strokovno šolo, ki daje pravico do enoletne vojaške službe.

Torej vse lastnosti moreš imeti, pa ne dobiš dveh glasov, ako nisi vsaj 34 let in 365 dni star. Ako si dopolnil le 34 let in 364 dni, si za polovico manj vreden na volišču. In če je imel kdo srečo, da je dovršil n. pr. gimnazijo in le eno leto na državne stroške nosil vojaško suknjo, naj bi dobil dva glasu; mož pa, ki je tri leta nosil poško, ima že družino, je n. pr. rokodelce, a ni še 35 let star, naj ima le en glas.

Kar se tiče govorniške vznešenosti, doseglja je debata danes svoj vrhunec. Isto tako kaže zunanje lice zbornice, da se poslanci zavedajo usodne važnosti današnjega dneva. Dvorana tako nabito polna, da se enake ne spominjamo, vsi klubi so pozvali svoje člane, naj se polnoštevilno udeležijo današnje seje, galerije natlačene radovednega občinstva, z

eno besedo, jasno je videti, da danes obhaja parlament veliki svoj dan.

Vrsto govornikov otvoril je danes baron Morsey. Ne prikrivamo, da je mož po svojem malovljudnem vedenju nam nesimpatičen ter da sploh ne uživa posebne naklonjenosti ne pri drugih strankah, niti pri ožjih svojih so-mišljenikih. Prototip je pravcatega severo-nemškega »junkerja«, nadut in preširen, ekso-tična rastlina, kateri očitno ne ugajajo av-strijska tla. Navzlic temu odkrito priznavamo, da je z današnjim skrbno pripravljenim svo-jim govorom dosegel velik vnanji uspeh. Iz-rečno povdarjamo: v nani uspeh, ker raz-sedni presojevalec kmalu in brez težave spo-zna prihuljenosti in protislovja njegovega umovanja. Da je govornik rabil zelo ostre iz-raze, tega smo pri njem že vajeni, znamo pa tudi, da se je s svojimi osebnostmi in preti-ranostmi čestokrat, nazadnje še pri slavni Körberjevi »preiskavi« radi tržaških luških del grdo blamiral. Ako možakar, o katerem celo vrabici na parlamentarni stehi čvka-jo, da neprestano sanjari in spletkari le radi mo-rebitnega sedeža v katerem koli ministstvu, drugim parlamentarcem očita »osebne nagi-be«, vzbuja tako predbacivanje le pomilovalen smeh. In glavni argument, s kojim je z agrar-nega stališča se zaganjal v splošno enako vo-livno pravico ter zagovarjal pluralnost, je oči-vidno šepav. Boje se, da bi enakost glasov pravic zastupila razmerje med kmetom in hlapcem njegovim, dočim je gotova istina, da bi baš neenakost otrovala to razmerje ter uni-čila lepo soglasje, koder se še dandanes na-haja.

Baron Morsey je prebrskal vso knjižnico v pritličju in žrtvoval gotovo mnogo časa v pozno noč, da najde novih argumentov, vsaj navideznih dokazov za pluralno volivno pra-vico. In danes je prodajal to svojo modrost vsem, ki so ga hoteli poslušati. Poslušali pa so ga vsi znanega »klerikalca«, najstrastnejši liberalci; z vidno slastjo so požirali slino, ko jim je baron Morsey iz Gneista in Scherra navajal dokaze za pluralno volivno pravico. V knjigah obeh teh pisateljev pa more najti tudi protidokaze, kdor jih hoče.

Pomenljivejši pa je bil govor znanega poljskega politika dr. Bobrznyskega. Zagovarjal je pluralno volivno pravico z viš-jeja stališča kot Poljak, ki je ponosen na ti-sočletno poljsko zgodovino, slovstvo, kulturo in narodno zavest. Dr. Bobrznyski se boji, da bede trpela narodna zavest, omika, bodočnost posameznih narodov in države sploh, ako pri-dejo morda v večini v zbornico poslanci, ki nimajo smisla za višje ideale. Boji se narodnih nihilistov in političnih anarhistov. Ta bojazen

je s stališča poljskega plemiča povsem opravičena. Poljsko stvar gotovo bolje razumejo in zastopajo Abrahamovič, Bobrznyski in Ko-zlovski, nego Bomba, Bojko, Breiter, Krempa in Vilc. Mi Jugoslovani pa smo in ostanemo le demokratije in kot taki ne poznamo razlike v političnih pravicah in zato odločno odkla-njamo pluralno volivno pravico. Ko bi veljal sploh kak razlog za pluralnost, mogel bi se k večjemu navajati ta, da vsak družinski oče dobi dva glasu ne glede na starost, šolsko iz-obrazbo in davčno dolžnost. To bi se še mo-glo zagovarjati z etičnega stališča, vsi drugi razlogi so le pesek v oči.

Proti bojazni Bobrznyskega, da se v no-vem parlamentu splošne enake volivne pra-vice ne bodo mogli z isto vnemo in istim uspehom pospeševati interesi najvišje narodne kulture, dovoljeno pa je dvojno vprašanje. Mar se je sedanjí parlament, izbran na kri-vični postavi privilegijev, ta parlament, one-čaščen po najsrmatnejših izbruhih stran-karske strasti, sirovosti in podivjanosti tako slajno odlikoval po svoji skrbi za »najvišjo kulturo«? In mari niso baš rojaki poljskega govornika na Nemškem, v državi splošne in enake vol. pravice »par ekselence« živ do-kaz za to, da tudi ta vol. sistem nikakor ne ovira, da se varujejo kulturne koristi v pol-nem obsegu?

Posebno strupeno govoril je proti ena-kosti ter za pluralnost poslanec Kaiser, prvi podpredsednik zbornice. Kratko a krepko ga je zavračal poročevalec dr. L ö c k e r, po-tem se je pričelo od cele zbornice nestrpno pričakovano glasovanje.

Glasovanje.

Sodilo se je danes nad ostanki starega konzervativstva in tistimi liberalci, ki so, kar se tiče omejenosti njihovega političnega ob-zorja, vredni tovariši konservativcev. Svo-boda na podlagi privilegijev in krivic. Za pri-levilije združeni svobodomiselnici z grofi, ba-roni in nekaterimi opati! V ti družbi seveda naš kranjski napredni klub. Ko je še zbornični podpredsednik Kaiser odvezal nasprotnikom volivne reforme dušo ter z nepopisno strupe-nostjo govoril proti vladi in onim poslancem, ki so se baje iz strahu pred socialisti in mo-bom (!) zavzeli za splošno in enako volivno pravico, se je vršilo glasovanje. Nemška ljud-ska stranka, kateri pripada Kaiser, in ki se ji ima ta mož zahvaliti, da sedi na tako častnem mestu, bo svojega poslanca že primerno so-dila in obsodila. Glasovanje se je vršilo po 7. uri zvečer. Galerije so bile natlačene polne, v loži gosposkozborničnih članov pa so se

deli knez Auersperg, grof Franc Thun, grof Nostitz, opat Helmer in drugi strupeni na-sprotniki splošne, enake vol. pravice, ki so bili danes priča svoje politične smrti. Zbornica je z 201 proti 143 glasovom odklonila predlog Tollingerjev o pluralni volivni pravici. Ko je glasoval dr. Lueger, ki se je nalašč zato pri-peljal v zbornico, so zadoneli po zbornici in galeriji navdušeni klici: »Bravo!« ter »Hoch!« Aplavz je bil velikanski. Za pluralno volivno pravico so glasovali: poljsko kolo, izvenzí radikalno krilo, ki ni glasovalo, konzervativ-no in ustavoverno veleposeststvo, vsenemci, iz-med nemške napredne stranke med drugimi Menger, člani katoliškega središča iz Zgornje Avstrije so glasovali proti, tirolski in štajerski centrovci pa za pluralno volivno pravico, na-dalje so glasovali za pluralno volivno pravico slovenski narodno-napredni poslanci.

Poimensko so glasovali za pluralno vo-livno pravico med drugimi baron Schwegel, grof Barbo, Tavčar, Ferjančič in Plantan. Ker so na galeriji navdušeno pozdravljali izid gla-sovanja, so nasprotniki volivne reforme za-hitevali od podpredsednika Začeka, naj iz-prazni drugo galerijo, kar se je tudi zgodilo. Zbornica je sprejela odstavek Pitaccov, da izgube za tri leta volivno pravico tisti, ki so bili zaradi pijanosti že dvakrat kaznovani z zaporom.

Podrobnosti iz razprave. — Žirondisti. — Sternbergov most čez lužo.

Baron Morsey je očitil ministrom, da so žirondisti, ker podpirajo splošno in enako vo-livno pravico. Patetično je zaklical na koncu svojega govora: »Za to volivno reformo naj prevzame odgovornost klop žirondistov!« — Čudno. Naši liberalci vedno vpijejo, da so vse na svetu »zrevolucionarili«, imajo se za prave žirondiste, sedaj pa ližejo pete veleposestniškim in nepristnim aristokratom. Baronu Morseyu je odgovarjal med drugimi tudi so-cialnodemokratski vodja Adler. Morsey je hi-naveč, ker hoče s pluraliteto pokopati sploh vso volivno reformo. Tako početje ne zasluži niti imena makiavelizma. Socialni demokratje hočejo mirni razvitek proletariata, konsolida-cijo države, konec gibanja za volivno pravico. Če se pa uvede pluralnost, gibanja ne bo ko-nec, in postalo bo še hujše in nevarnejše. Zato zahteva po uredbi pluralne volivne pra-vice ni pametna, ni pravična in ni konzerva-tivna.

Generalni govornik contra grof Sternberg je seveda zopet spuščal svoje duhovite in imel vse skup za norca. Vse kar pride od strani avstrijske vlade, je in mora biti slabo (Veslost), s tem bi lahko končal svoj govor, pa nočem. (Veslost.) Vlada ni nastopila poti

LISTER.

Bomba v cerkvi svetega Petra.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V nedeljo, 18. t. m., je počila v cerkvi sv. Petra v Rimu bomba, ki pa ni naredila nobene škode. To je v par dneh že drugi slučaj v Rimu, kajti pred kratkim je počila bomba v kavarni Aragno, ki je najživahnejša kavarna v Rimu, sredi med pošto in Piazza Colonna.

Bilo je ob pol sedmih zvečer, ko je prišel v kavarno neki neznan človek, ki je imel s seboj zavoj, pokrit s suknem. Sedel je v kot in položil zavoj poleg sebe. Kmalu pa reče da je nekaj pozabil in odide, pustivši zavoj na stolu. V bližini sedeči gostje so začutili kmalu smrad, kakor bi se kaj smodilo, a preden so se spoznali, kaj da je, se je slišal grozen pok, ka-kor bi ustrelil s topom, steklo na vratih in oknih se je razletelo in kosci so ranili nekega slikarja, ki je bil v bližini, a samo lahko. Drugi so se le prestrašili. Neznane tujca seveda ni bilo nazaj in doslej se še nič ne vé, kdo da bi bil.

Cisto podoben slučaj se je primeril v ne-deljo v cerkvi sv. Petra. Bila je obletnica bla-goslovljenja bazilike, in zato je bila cerkev okrašena. Pilastri so bili od polovice doli po-kriti z rdečim damastom in v kapeli, ki je do-

ločena za kor, je bila slovesna sveta maša, pri kateri je bil navzoč tudi kardinal Rampolla. Maša je minula, kardinal Rampolla je cerkev zapustil in šel v svoje stanovanje pri sveti Marti, in samo tihe maše so se še brale v po-sameznih stranskih kapelah. Ob 11. uri 53 mi-nut se je čul pok kakor strel iz topa, ki je v velikanski cerkvi seveda odmeval z največjo silo in navzoče — bilo jih je še kakih tristo na raznih krajih bazilike — napolnil z velikan-skim strahom. Ljudje so bežali iz cerkve, ker so mislili, da se je nekaj strašnega zgodilo, nemara, da se cerkev sama podira. Duhovnik je maševal do konca, stražniki bazilike, sam-pietrini imenovani, so pa prileteli gledat, kaj se je zgodilo.

Eksplodizija se je izvršila pred nagrobnim spomenikom papeža Klementa XIII., blizu stranske ladje, ki je služila za zborovalnico vatikanskemu cerkvenemu zboru. Tam stojita zdaj dva takozvana »kastela«, to sta lesena odra na kolesih, ki segata prav do stropa in se rabita za snaženje in popraviljanje zgornjih delov cerkve. Tak »kastel« se brez šuma po-mika v cerkvi semtertja, in ker se cerkev ne-prenehoma izmiva, snaži in popravlja, stojita vedno v kakem delu ogromne bazilike. Ravno zdaj sta torej v desni stranski ladji. Tu je zlo-činec bil čisto skrit in je lahko položil svojo bombo, ne da bi ga kdo opazil. In tako je iz-vršil svoje delo, ki mu pa ni posebno uspelo. Na tleh se je poznal po eksploziji velik

črn madež, okoli je pa ležalo vse polno žeb-ljev, s katerimi je bila bomba natlačena. To so žebliji razne velikosti, od majhnih cvekov, ki jih rabijo čevljarji, do velikih, dvajset centi-metrov dolgih čavljcev, ki bi bili gotovo nare-dili veliko škodo, ako bi bil zločinec znal bom-bo pravilno narediti. A mož ni šel najbrže še v šolo k ruskim anarhistom, ki znajo svojo nalogo odločno mnogo bolje. Z navadnim smodnikom in z žebliji je napolnil neko škattjo, ki seveda ni mogla imeti uspeha pravilne bombe. Iz koščkov časopisov in tramvajskih listkov, ki so bili vmes pomešani, se pozna, da je bila bomba narejena še-le zadnji dan pred eksplozijo.

Spomenik Klementa XIII., pred katerim se je zgodil atentat, je delo slavnega kiparja Canova, eno prvih del kiparske umetnosti, ne-precenljive umetnosti. Na sarkofagu kleči pa-pež v čeznaravni velikosti, zatopljen v moli-tev, krasna je podoba vere in genij, ki stoji ob strani z navzdol obrnjeno bakljo. Spodaj ležita dva žalujoča leva, čudovita po izrazu moči in bolesti. Nasproti mu je oltar »della Navicella«, ki nosi to ime od podobe, ki kaže sv. Petra v ladji na razburkanem morju. Po-leg spomenika je pa kapela sv. Mihaela in na drugi strani kapela sv. Petronile, ustanovlje-na od francoskega naroda, kjer gori večna luč.

Atentat, naj ga opazujemo od katerekoli strani, nima nobenega pravega smisla. Ko bi

bil naredil kako škodo, bi bil uničil samo umo-tvor, ki ga slavi ves kulturni svet kot eno naj-lepših del človeškega uma. Proti Canovi in Klementu XIII. demonstrirati je preneumno. Da bazilike svetega Petra s tako škattjico ne bo razdril, je tudi moralo biti zločinu jasno. Imel je torej le en sam namen: Ljudstvo in duhovščino prestrašiti. A tudi ta namen je ta-ko malo dosegel, kakor napadalec v kavarni Aragno. Izzval je le ogorčenje vsega občin-stva, ki se jasno kaže tudi v vsem italijanskem časopisju.

Takoj so naznanili papežu, kaj se je zgo-dilo. Sveti oče je takoj vprašal, ali je kdo po-škodovan in ali je cerkev kaj trpela. Ko je bil pomirjen v tem oziru, je rekel, da je to naj-brže delo kakega zmešanega človeka, a ko so mu pokazali enega od velikih žebeljev, s kate-rimi je bila bomba nabasana, je dejal, da bi bila s takim materialom dobro narejena bom-ba gotovo lahko povzročila veliko nesrečo. Potem je sprejel papež v avdijenci okoli 150 oseb, ki jim ni atentata niti z besedico omenil. Sveti oče je tudi odobril, kar so storili njegovi uslužbenci takoj po atentatu, ki kaže, kako razmerje vlada zdaj med Vatikanom in Kvi-rinalom.

Poveljnik papeževe straže, grof Camillo Pecci, je namreč takoj pozval državno poli-cijo iz Borgia, ki je tudi prišla brez odloga na lice mesta. Ko se je izvedelo po mestu, kaj se je zgodilo, je pridrla seveda polno radoved-

izboljšanja, ampak prevaranja ljudstva. Jaz sem proti splošni volivni pravici, ker v Avstriji nimamo državne ideje. V Avstriji nimamo drugega kot lopovsko upravo. Jaz sem zagovornik pluralne volvne pravice, ker v njej vidim most čez veliko blatno lužo. Pravzaprav pa je enakost in pluralnost dvojje neumnosti. Kjer pa vlada demokracija, je povsod propad, kakor kaže stara zgodovina. Ko je na Grškem nastopil lačni advokat Kleon, je Grška propadla. Socialnodemokratski predstojnik pa je celo hudič 20. stoletja. Splošna volivna pravica je zasušnica in obraz razvijajočemu se človeštvu. (Veselost.) Konec.

Zbornični podpredsednik Kašer očita socialnim demokratom, da niso nič dosegli za delavce. (Daszynski: Priborili smo jim deveturni delavnik. — Schalk: Tega niste vi naredili. — Daszynski: Pa ste ga vi. — Schalk: Mi tudi. Vi ste imeli le večji gobec.) Socialni demokratje se bahajo s starostno preskrbo. (Seitz: Tega ne moremo doseči v tem »Luderparlamentu«. — Iro: Socialni demokratje so že zopet dobili brzojavko z dvora. — Schuhmeier: Smo jo, smo! Dvorni kurir že stoji pred vrati. Pojte pogledat.) Kaiser: Sem proti volivni reformi, ker jo je predložila vlada, ki je kapitulirala pred socialnimi demokrati in s tem izvršila zločin nad postavami. (Seitz: Ampak podpredsedniško mesto mu pa vendar ugaia.)

Posledice glasovanja.

Nemška ljudska stranka zbornoje 22. t. m., da se posvetuje o izključitvi zborničnega podpredsednika Kaiserja iz stranke, ker je napadel vlado in lastno stranko, ki je glasovala proti pluralitetni vol. pravici. Stranka ga namerava na podlagi § 54 državnozbornskega opravilnika izključiti za čas, ko se bo obravnavalo o vol. reformi, od predsedstva.

Volilna reforma in gosposka zbornica.

Izid glasovanja v poslanski zbornici, ki je odklonila pluralno vol. pravico, je močno uplival na gosposko zbornico. Najhujši nasprotnik vol. reforme je grof Franc Thun, ki je celo povzročil, da je moral iz njegove stranke izstopiti baron Berger, ki je pristal vol. reforme. Vendar pa so pri posvetovanjih izvrševalnih odborov vseh treh strankinih skupin gosposke zbornice, v večini tisti, ki naglašajo, da ni naloga gosposke zbornice, preprečiti reformo, ki jo hoče izvesti na sebi poslanska zbornica. Poslanska zbornica je upravičena, reformirati sama sebe, kakor sama hoče. Gosposka zbornica se bo tudi reformirala avtonomno, kakor bo sama hotela. To je torej povsem novo stališče. Gotovo je, da bo sicer gosposka zbornica izrazila kup pomislekov proti vol. reformi, toda jo bo sprejela neizpremenjeno.

Vsenemci ne bodo obstruirali proračunskega provizorija.

Vsenemci so izjavili, da ne bodo obstruirali računskega provizorja.

Rusini zapustili zbornico.

Rusinski poslanci so sklenili absentirati se od državnozbornskih sej, dokler bo trajalo obravnavanje o vol. reformi. Rusini so tudi res po glasovanju o peti skupini vol. predloge zapustili zbornico. Vzrok: Vzlic prizadevanju ministerskega predsednika Poljaki nočejo privoliti v to, da se izpremeni § 3 vol. reda.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA MORAVSKEM.

O izidu volitev iz kmečke skupine za moravski deželni zbor smo poročali v včerajšnjem brzojavu. S temi volitvami je katoliška narodna stranka pridobila 11 novih mandatov. Vsega skupaj ima dosedaj 24 mandatov. Mla-

nežev, med katerimi je bilo opaziti zlasti mnogo Angležev in Francozov, in od teh je hotel seveda vsak en žebelj ali ostanek bombe nesti seboj za spomin. Sampietrini pa so prostor zagradili, da je ostalo vse nedotaknjeno, dokler ni prišla državna policija, ki je vse preiskala in celo ropotijo nesla s seboj, da preiskuje dalje. Zločinec je doslej neznan in policija, ki smatra za svojo častno nalogo, da ga najde, je razpisala 1000 K nagrade onemu, ki ga iztakne.

Ker ni tekla kri, cerkve niso zaprli in bogoslužje se je vršilo nemoteno dalje. Popoldne ob pol štirih so bile slovesne vespere. Celebrant je bil msgr. Panici, asistiral je zopet kardinal Rampolla. Na velikem oltarju so bile, kot vsako leto, razpostavljene relikvije in z loggije na levi strani se je pokazal Veronikin prt ob veliki slovesnosti z običajno pontifikalno procesijo, ki se je udeležil ves čas tudi kardinal Rampolla ob veliki udeležbi ljudstva.

S takimi atentati seveda ne dosežejo sovražniški družbe prav nič. Anarhisti sami to spoznavajo, in dva anarhista, Sibera Tancredi in Consalvi Alfredo sta takoj drugo jutro v časopisu »La Vita« izdala izjavo, v kateri izkušata od anarhistov odvrniti sum, da bi bili oni v zvezi z rimskimi bombami.

A od drugod, nego od njih vendar ne morejo priti taki atentati, in zdi se, da se rimskih bomb sramujejo anarhisti samo zato, ker so tako slabo narejene, da le pokajo, sicer pa nimajo nobenega uspeha.

dočehi imajo 5 mandatov. Tudi češki agrarci so na škodo Mladočehov dosegli znaten uspeh: kakih 6 do 7 mandatov si bodo pridobili. Češki naprednjaki so si doslej priborili 2, staročehi pa izgubili 3 mandate.

DELEGACIJE.

Cesar je 21. t. m. došel v Budimpešto. Občinstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Ali izvolijo novo predsedstvo za avstrijske delegacije, še niso odločili. Resni kandidati zanj so: Dr. Baernreither, Abrahamovicz in Bobrzynski.

SANJE »BUDAPESTI HIRLAP« O JELACIČU DRUGEM.

Zaderski vojaški teritorialni poveljnik feldmarsallajtmant Varešanin izjavlja, da on v Dalmaciji ne dela ne proti Mažarom ne proti reški resoluciji. Varešanin ni bil prestavljen v Przemysl kazenskim potom in je bil poveljnik v Zadru, še predno je kdo mislil na reško resolucijo. Torej ni mogel Varešanin biti imenovan za poveljnika, da agitira proti resolucijonašem. Varešanin nima okoli sebe političnega »generalnega štaba«, kajti pozna osebo ne enega politika, poslanca Perića, s kanonikom Crnico je pa le prijatelj in ne njegov politični somišljenik. S prestolonaslednikom se je Varešanin menil zgolj o vojaških vprašanjih. Kanonik Crnica pa je bil pri cesarju, da se mu zahvali za dar 3500 kron, za rezeve v Kanalu, ne pa zaradi politične akcije proti resolucijonašem. Kakor se vidi, je imel »Bud. Hirlep« zelo vroče sanje.

SRBSKA DEMONSTRACIJA NA DUNAJU.

Nad 100 srbskih dijakov iz Bosne je 21. t. m. opoldne demonstriralo pred skupnim finančnim ministrstvom, ker je bil urednik »Srbske Riječi« Kobasica izgnan iz Sarajeva in Srb Peter Košica iz Dubrovnika. Policija je zaprla šest dijakov. Prišlo bi bilo kmalu do spopada in do sabelj, če ne bi bili dijaki odnehali.

SENZAČNA IZJAVA DEMENTIRANA.

Pariški »Temps« je poročal, da je nemški poslanik v Rimu de Monts nedavno zapretil ministru Guicciardinu: »Ako ne ostanete v trozvezi, bo milansko razstavo otvoril avstrijski armadni zbor.« »L' Italie« sedaj to vest odločno dementira.

NOVI POLJEDELSKI MINISTER NA NEMŠKEM.

Za poljedelskega ministra bo imenovan Arnim-Krieven.

FRANCOSKI DEFICIT.

Bivši finančni minister Poincaré zagotavlja, da bo letošnji proračunski deficit znašal 150 milijonov frankov.

PRUSKI PRINC VLADAR BRUNŠVIKA.

Čuje se, da princa Eitel Frica kandidirajo za vladarja Brunšvika.

NEMIRI V MAROKU.

Špansko brodogojstvo odplove skupno s francoskim proti Maroku.

SRBSKA PROPAGANDA V BOSNI.

Kralj Peter bo po poročilu »W. Allg. Ztg.« imenoval za šefa kraljeve civilne pisarne srbskega agitatorja v Bosni Spalnikoviča. Srbska vlada je baje organizirala pet čet blizu bosanskega Ivornika in Banjačaci, ki naj razneteta v Bosni vstajo. Vlada je baje obvestila Celoviča, ki organizira bosansko vstajo proti Avstriji, da mu bo dala iz novega posojila na razpolago 200.000 frankov.

ITALIJA ZA AVTONOMIJO BALKANA.

Ker hoče grški kralj, ki poseti te dni Rim, pregovoriti italijansko vlado za grške namere na Balkanu, izjavlja milanski »Seccolo«, da se Italija zvesto drži načela: Balkan balkanskim narodom! Kralj Jurij obišče tudi papeža.

Izpred sodišča.

Afera dr. Robide.

Na zahtevo deželnega odbornika grofa Barbota je dr. Robida poslal deželnemu odboru poročilo o razmerah na Studencu, nakar je napravil dr. Divjak na deželni odbor daljšo vlogo proti dr. Robidi. Z ozirom na to vlogo je tožil dr. Robida dr. Divjaka. Včeraj se je pred okrajnim sodiščem pričela tozadevna obravnava. Sodi sodni tajnik Z o t m a n, dr. Robido zastopa dr. Ravnihar, dr. Divjaka dr. B. V o d u š e k. Predno sodnik zapriseže priče, ugovarja dr. Vodušek, da bi sodnik zaprisegel pričo Furmana, češ, da je v tesni zvezi z obtožiteljem. Ko Furman izjavi, da na dr. Divjaka ni nič jezen, ga sodnik zapriseže. Radi slučaja Wisian, ki se je v bolnici zaletel v metlin drog in vsled poškodb umrl, se najprej zasliši kot strokovnjak dr. Šlajmer. Na vprašanje sodnikovo, ali se more z ozirom na ta slučaj očitati dr. Robidi malomarnost, ignoranca, brežvestnost, zanemarjenje dolžnosti, izjavi priča, ko se je prečitala po dnevih sestavljena bolniška karta o Wisianu, da tega dr. Robidi ne more očitati, ker iz takih simptomov bi se ne moglo sklepati na toliko poškodbo, čudno se mu pa zdi, da niso bili hujši simptomi. Ignoranca se ne more očitati, ker v moderni znanosti se kaže, da se mnogo takih slučajev da težko diagnosticirati. — Dr. Vodušek: Kdo je pa ta popis bolezni sestavil? — Dr. Robida: Jaz, a ne za danes, ampak takrat vsak dan sproti. Pred leti se je po pričah vsled sodne preiskave dognalo, da je bil ta opis razvoja bolezni pravi in takrat tudi noben izvedenec o tem dvomil ni. — Dr. Šlajmer omenja, da mu je asistent gospod dr. Jenko rekel, da je bolniku lobanja sklepatala, a nekirurgu je to težko

spoznati. — Dr. Ravnihar: Dr. Robida je takoj, ko je konstatiral tako poškodbo, oddal bolnika v bolnico. Bolnik tudi začetkoma ni bil onesveščen. — Dr. Robida: Bolnik je imel simptome, kakor so opisani. Omenjam, da v blaznici nimamo nobene kirurške sobane, če sem tretji dan napravil diagnozo o težki poškodbi, bi bil to storil že prvi dan, ako bi bili taki simptomi. Bolnik je bil označen kot simulant in omenjati je to, da sem imel pred seboj blaznega, ki se drugače obnaša kot pa zdrav človek. Morda se je bolniku, ki je po poškodbi še okoli hodil in govoril, tudi ponoči še kaj zgodilo. — Pričo dr. Jenko vpraša sodnik, ali je res dejal takrat dr. Divjaku, da je slučaj Wisjan nemarnost od strani strežajev in Robide, da ni takoj spoznal, kaj je Wisjanu. — Dr. Jenko izjavi, da se ne spominja besedi, izrazil je morda začudenje, da je bil bolnik tako pozno transferiran, a takrat ni videl še bolniške karte, iz karte pa vidi, da je dr. Robida vse storil, ne more pa vedeti, ali se je kost, ki je bila gola, še tedaj gibala. Ko je dr. Robida videl, da je postala bolezen nevarna, je bolnika odposlal v bolnico. Sicer so pa slučaj, da pr. boln ku nastane krvavitev še-le po 36 urah. Dr. Ravnihar: Ali je mogoče, da je par dni brez tipičnih simptomov? — Dr. Jenko: Mogoče! Polagoma je nastopilo krvavenje in poslabšalo stanje. Nalomljena kost ni, da bi bila že posledica smrti. Koliko je ljudi, ki so imeli nalomljene kosti, a hodijo okolu. — Dr. Ravnihar: Morda se je sama inficirala. — Dr. Vodušek: Ali se Vam ni čudno zdelo, da pri razširjenosti poškodbe niso preje nastopili tipični simptomi. — Dr. Jenko: Čudno se mi je že zdelo, a iz tega ne izvajam nobenega zaključka. — Dr. Robida: Ko so nastopili simptomi, sem jaz naprej napravil isto diagnozo, kot potem Vi v bolnici. — Na dr. Voduškovo vprašanje izjavi priča, da če prvi poškodbi ni pristopila nobena drugapoškodba, bi bil zdravnik moral spoznati, da je kost počena. — Z ozirom na trditve, da dr. Robida nekega referata o odvracanju alkoholizma ni sam naredil, izjavi kot priča zaslišani vladni svetnik Zupanc, da on niti trenutek ne misli, da bi bil referat kdo drugi naredil, kot Robida, ker je bil referat tako vzorno sestavljen, da bi ga skoro ne mogel sestaviti drug, nego veččak. Referat je bil tembolj znamenito delo, ker so bili podatki pomanjkljivi. Za to delo je bilo treba 5 do 6 tednov. — Priča dr. Stojc izjavi, da takrat, ko je bil on sekundarij v bolnici, je dr. Robida vedno v njegovem spremstvu opravljal vizite in ni nobene celice izpustil. Za kazen se ni zavajalo v rjuhe, ampak se je to rabilo le kot pomirjevalno sredstvo. Doba zavijanja je bila različna, nikdar več kot 10 ur. Preiskan je bil vsak bolnik, ki je prišel v zavod po srčni napaki. Ker je onemu, ki nima srčne napake le na podlagi kake poznejše bolezni mogoče, da dobi srčno napako, bil je bolnik, ako je imel pozneje kako bolezen, zopet preiskan. Vedno je bil kdo poleg, ako je bil bolnik zavrt v rjuhe in bolnik je imel za zjednačenje temperature na glavi kot varnostno pripravo takozvano »Eiskappe«. O trditvi, da je dr. Robida zapisaval zdravila, ki izvenredno dosti veljajo, izjavi dr. Stojc: To je stvar zdravnikov. Če se tudi naroči večja množina, zdravnik določi, koliko in kdaj se rabi. — Sodnik: Ali se take drage reči na Studencu ne smejo rabiti? (Smeh med občinstvom. Klic: Ni socialno!) — Priča še pove, da so bolniki vedno tožili, da imajo premalo hrane. — Priča sestra Norberta: Dr. Robida je posebno zadnji čas skoro sam zdravil sestre. Ne vé, če je kaj dobil, kvečjemu kak »puter«. Ako je kaj kruha ostalo, dalo se ga je dr. Robidovim kokošim, prej, ko dr. Robida ni imel kokoši, dali so ga pa prešičem. (Dr. Robida: Kruh je sesterski, ne deželnega odbora.) Pred leti, ko dr. Robide ni bilo na Studencu, ni toliko kruha ostajalo, ker so bolniki lahko dobili toliko kruha, kolikor so ga hoteli, sedaj pa samo tri kose. — Dr. Robida: To ni bila moja odredba, ampak odredba deželnega odbora. — Priča na vprašanje pove, da dr. Robida ni šel mnogokrat pogledat v takozvano »moško kolonijo«, kjer se nahajajo mirni bolniki, ki so po več dni z doma na delu. — Dr. Robida: Včasih gredo že ob šesti uri na delo, ali sem hotel takrat za njimi letati? Sestra tudi izpove, da ni videla, da bi bolnik Rigele opravljal za dr. Robido kake zdravniške posle. — Sestra Otilija Aman: Tudi iz ljubljanske bolnice so pošiljali sestre zdraviti dr. Robidi. Če se mu je kaj za to plačalo, ne vé. O Rigeletu nič ne vé. Dr. Robida je od nje, ki je kletarica, dobil piva in vina, a je vse plačal. — Sestra je nato zaslišana o trditvi, da se je dr. Robida s strežaji povlačeval in pravi: Včasih, na 14 dni so dr. Robida in strežaji kaj pili v kuhinji, vsi trije 10, izredno 20 steklenic piva. Pili so samo pivo. Priča ne vé nič o tem, da bi ji kaka sestra kaj tožila. — Bivši strežaj Ig. Furman izpove: Skupno nisva z dr. Robido nikdar šla v gostilno. V vseh letih sva se včasih, 4 ali 5krat, gotovo pa ne 10krat slučajno sešla v kaki gostilni. Če je kak prijatelj prišel obiskat dr. Robido, nista šla iz zavoda. Kanon za streljanje so plačali iz svojega, nekaj dr. Robida, nekaj sestra Lucija. O Wisianu potrdi opazovanje bolniške karte, takoj ko se je Wisian onesvestil, je bil poslan v bolnico. Krojač Mihevc je bil odpuščen iz službe, ker je popival in po več časa ni delal in ker je imel v deželnem zavodu še eno žensko poleg svoje žene. Ni ga pa uničil dr. Robida. — Obrtnik Schwingshakel pove, da je vse, kar se je rabilo za kanon, plačano. Ces. svetnik F r a n k e izpove, da je bil z dr. Robido kakih osemkrat v gostilni pri županu, kjer sta imela znanstvene pogovore. — Priča Kuhar izpove, da so pribli trikrat v Kuharjevi gostilni pili strežaji in dr. Robida. (Klici: Ali se tega ne sme?) Vsak je imel svojo pijačo in

vsak je zase plačal. Bili so skupaj do dveh, a veliko niso pili. — Kurjač Blaž s Studenca odgovori na vprašanje, ako se dr. Robide kaj boji: »Jaz se vsakega naprejpostavljenega bojim. (Veselost.) — Sodnik: Ali so dr. Robida hudič? — Priča: Bolj hudi, enkrat vem, da so vpili, ker nisem šel štrihat. — Sodnik: Kaj ne, ker jih niste ubogali. — Priča: Rekel sem, da farbo rad dam, štrihat iti pa nimam časa. Priča pove, da je bil pozvan iti štrihat v kopeli v stanovanje dr. Robide. Dr. Robida je dobival pivo, priča pa ne vé, ako je bilo pivo plačano. Če je kruha preostalo, dobile so kruh kokoši, prej so pa kruh metali v pomije. Priča je mnenja, da je bil top plačan od »vrboltenge«, streljalo se je pa o kresu, na cesarjev rojstni dan, gledali so pa vsi. Bolniki so se pritoževali, da niso dobili izplačanega zaslužka. — Sodnik: Bolniki ne vedo presoditi, kaj je res ali ne. — Priča: Sklepal sem to tudi iz tega, ker včasih nobenega solda niso imeli. — Dr. Robida: Ali veste, da so bili nekateri takoj pijani, ako so dobili denar? Ali veste, da blazni Čekado hoče vsak dan od dr. Bleiweisa petak? (Veselost.) Dr. Vodušek ugovarja, češ, da Čekado sploh ne dela. — Sodnik: Ali Vi veste, da je dr. Robida pil s strežajem na vrtu ob 2. uri ponoči? — Priča: Tega pa ne vem. — Sodnik: Zakaj ne? — Priča: Zato, ker me ponoči ni tam. (Veselost.) Priča nato razlaga neki slučaj z umrlim Jožom Kastelicem, pri katerem je opazil, ko ga je dajal na oder, neko bulo. Ko je bila potem bule prerezana, je iztekel ven gnoj. — Dr. Vodušek: Ali en liter? — Priča: O ne, kdo bo pa imel en liter gnoja, kake dve žlici. O Zupančiču, katerega so dobili mrtvega v rjuhi, je priča opazil samo to, da je imel »beli roki«. — Sodnik: Ali so dr. Robida vpili? — Priča: Kadar so bili hudi, so vpili, drugače pa človek hudi ni. (Veselost.) — Sodnik: Ali so dr. Robida bolj hudi, kot dr. Bleiweis? — Priča: O ja. — Sodnik: Tudi bolj, kot dr. Divjak? — Priča: Dà! — Sodnik: Bolj strogi so, kaj ne, vsi ljudje niso enaki. — Priča vrtnar Žirovec pravi, da se par let bolniki niso več pritoževali radi izplačil, prej pa, če izplačila res niso dobili, pa ne vé. — Dr. Ravnihar zahteva, da se konstatira, da so to govorili bolniki. — Robida: Dobili so to, kar ste vrtnar zapisali, jaz nisem zapisaval in tudi denarja ne dobil. Med zastopnikoma se vname debata, kdo dobi denar. Sodnik: Enkrat tako, enkrat drugače, saj ni nobenega reda. — Dr. Vodušek: To se ne more kar tako trditi. — Sodnik določi, da se zaslišijo še nove priče in zaključ razpravo. Dopolnili se bodo vsi dokazi resnice. Govori se, da bo zastopništvo dr. Robide med drugim konstatiralo, da kopel, katero bi imel prebarvati kurjač Blaž, je deželna last. Kar se tiče metode, prikraševati bolnikom zaslužek, čujemo, da te metode nista vpeljala ne dr. Robida, ne dr. Divjak, ampak nekdo drugi.

Nesrečen strel. Na praznik Malega Šmar na popoldne so šli 15 let stari Lojze Šenk iz Zapuž, 14 let stari Matija Šetina s tremi drugimi tovariši na Toškočino in spili v Zorčevi gostilni vsak po eno steklenico piva. Ko so odšli, je Šenk potegnil, komaj 200 korakov od prej omenjene gostilne, Flobert-pisto, iz katere so počeli drug za drugim streljati. Šenk je meril v deblo neke bukve, poleg katere je Šetina komaj en korak oddaljen stal. Strel počil, a krogla ni zadela debela, pač pa leva pljuča Matije Šetina, vsled katere poškodbe je ta tudi po pretku nekaj dni umrl. Šenk bo zaradi te neprevidnosti sedel šest tednov v ostrom zaporu.

Nezvesti hlapec. Jurij Kržišnik, hlapec, je služil pri Valentinu Oblaku v Poljanah. Tu je izmaknil sohlapcu telovnik in 150 kron gotovine. Sedel bo za to štiri mesece v ječi.

Bojeviti dimnikar. Dne 2. septembra t. l. je šel Lojze Šinkovec, dimnikar v Kovačevem rovtu, skozi ta kraj. Matevž Lapajne je lučal kamenje za njim. Šinkovec in Lapajne sta se sprijela. Miha Koler in Blaž Lapajne sta hotela tepež preprečiti. A Šinkovec se je obrnil sedaj proti temu. Blaža Lapajneto je na tla podrl, ga s črevlji osuval, potem ga pa čez škarpno pahnol. Kolerja je pa z neko rečjo po glavi udaril in ga poškodoval. Pokoril se bo za to dva meseca v ječi.

Nočnega čuvaja napadel. Teodor Noli, delavec v Trnju, je okoli polnoči 15. julija t. l. srečal v Šturjah nočnega čuvaja, ki je po vasi potuljiral. Ker je bil pijan, lotil se je brez povoda čuvaja, ga pahnol s tako močjo od sebe, da je padel, potem ga je pa še oklofutal. Za ta neopravičeni napad je bil obsojen na tri mesece ječe.

Meso je hotel vtihotapiti mesarski vajevec iz St. Vida nad Ljubljano. To je zapazil mitniški paznik in mu ga je hotel vzeti v svrhu kontrole. Da bi to Konč prepeljal, začel mu je meso iz roke trgati, ga v prsa suvati z besedami: »Nikamor ga ne boš nesel!« Tudi ga je po roki opraskal in z besedami žalil. Ta šport ga je stal dva meseca ječe.

Iz ljubosumnosti. Dne 2. septembra t. l. je v Valentinkovi gostilni v Srednji Dobravi nastal med fanti prepir, kateri se je pa poleg. Prijateljsko je spremil fant Miha Mihelič in njegov tovariš posestnikovega sina Janeza Pfajfarja ter Jožefa Volka proti Zgornji Dobravi. Ko je šel pa pri Bodlajevi hiši k oknu gledati, če je Micka doma, napadla sta ga Pfajfar in Volk, ko se je ta vrnil na cesto, ne da bi mu bil kdo kaj rekel, z nožmi. Poškodbe so bile večinoma lahke. Sodni dvor je obsodil Pfajfarja na štiri mesece, Volka pa na dva meseca ječe.

Zaradi beračenja je bil v Škofji Loki prijet Janez Karper iz Trautenaue, po poklicu podobar, in odveden v zapor. Ko ga je sodni sluga hotel odvesti iz skupnega zavora v posamezno celico, se je Kasper temu s silo uprl.

ga prijel za levo roko in se uprl z nogami. Za kazni je dobil tri mesece težke ječe, potem se bode pa oddal v prisilno delavnico.

Dnevne novice.

+ **Resna razprava.** Predzadnja »Domovina« je imela tam prav zadaj sramežljivo notico, brez dvojbe iz kovačnice neumornega tintomaza Lapajnetja s temi-le besedami: »Zadružna zveza« v Ljubljani je izkazala za l. 1905 8717 K izgube, v bilanci pa 23971 K primanjkljaja, kar namerava deloma pokriti iz zadnje državne podpore v znesku 20.000 K. »Vzajemno podporno društvo« je pa svoj že priobčeni tiskani račun za l. 1905 preklicalo, kar mora imeti gotovo posebne vzroke. — Mi smo se namuznili, ko smo to brali in smo rekli: »Čez nekaj časa jo gotovo prištorklja »Narod« in prinese notici strašen rep. Počakajmo!« — In kakor amen v očenašu je prišlo to včeraj. Da bi le »Narod« s časnikarskega stališča kaj držal nase, bi ga moralo biti sram, ker tako ne dela noben še bolj zakonit listič. »Vzajemno podporno društvo« in »Zadružna zveza« imata svoj sedež v Ljubljani. Občna zbornica sta imela oba zavoda že pred meseci; javno se je poročalo o bilanci. In »Narod« jo primaha zdaj s svojim neumnim ponatiskavanjem. Sramežljiva notica v »Domovini« ima svoj pomen in namen, ker hoče malo po strani zavreči, da bi »Zadružna zveza«, ki se na Štajerskem vedno bolj utrjuje, izgubila zaupanje. A kaj namerava »Narod«? Njegov zaključek je bedast, da mu ni para. Tako-le slove: »Da se naši klerikalni poslanci pehajo le, da bi utrdili sebi in svojim vernim podreptikom gmotno stališče, za prave narodne koristi pa še nikdar in nikoli niso stegnili jezika.« Torej to, da ima »Zadružna zveza« s svojim nad 4 milijone znašajočim jamstvom nekaj tisočakov primanjkljaja iz svoje začetne dobe, ki se pa vsako leto znatno zmanjšujejo, in to da je tiskarna vzajemnemu podpornemu društvu v letnem računu nekaj številk zamešala, in je vsled tega to društvo izdalo nov popravljeni račun tistim, katerim se je prvi že poslal, — to dokazuje, da naši poslanci še niso stegnili nikdar in nikoli jezika za narodne koristi. — Tak »futer« je za najbolj tope backe neužit. Nam je všeč.

+ **Komando v liberalni stranki.** Sicer je dr. Triller v svojem govoru rekel, da se nikomur ne bo kratila svoboda govora, vendar je dr. Tavčar justiciral dr. Ravniharja. S tem se je najbolje pokazal terorizem, ki vlada v tej umirajoči stranki. Če je kdo opazoval ono glasovanje o predlogu dr. Ravniharjevem, tičoč se vseslovenskega narodnega sveta, je pač lahko opazil, da ima dr. Tavčarjeva struja pač malo privržencev, kajti le majhno je bilo število onih, ki so glasovali za dr. Tavčarjev predlog. In vsi ti dogodki so pač tako prešmetnato vplivali in učinkovali na zadnje molikance, da se jim še danes pozna velik maček na obrazih.

+ **Kako se je glasovalo na zaupnem shodu narodno-napredne stranke.** Že zdavnaj je znano, da se tudi med takozvanimi liberalci nahaja le malo takih, ki odobrujejo postopanje liberalnega trifolija v državnem zboru. O županu Hribarju nočemo govoriti, ker poznamo predobro njegovo prožnost, ki si hoče navzlic svoji veliki liberalnosti ohraniti še vedno one mostove, ki bi mu v slučaju kake katastrofe omogočili beg v kak drug tabor. Pribiti pa moramo dejstvo, da ona znamenita zaupnica, katero je predlagal notar Lenček, ni bila sprejeta. Glasovalo je zanj le kakih 40 zaupnikov. In ko so se oglašali glasovi, da bi se tudi še nasprotno glasovalo, si je predsednik župan Hribar kar malo obrisal svoj nanosnik in nekako natihome konstatiral, da je bila zaupnica sprejeta.

+ **Liberalne veterane na Goriškem vabi** Anton Gabršček na shod, katerega spored in datum še nista določena, ki pa ima namen, izpolniti program goriške narodno-napredne stranke od osmega marca leta 1900. Shod sklicuje imenitni mož, Gabršček Anton, ki pravi v »Soči« z dne 21. novembra 1906 da je: »1889 vzročil radikalni preobrat, vrgel 1890 Tonkličjevo »Slogo« in se pehal in ubijal 10 let za dr. A. Gregorčiča, dokler ga nisem zastupil leta 1899... od leta 1899 sem neprestano tarča, v katero streljajo klerikalci z vsemi svojimi bombami in granatami... Vse kar delam, storim iz notranjega nagiba... Narodno delo me veliko preveč veže in izrablja moje duševne in fizične sile.« Delovanje Gabrščekovo se vrši torej v gotovih letnih obkrožih, 1889, 1890, 1899 in 1906. Vsaka doba ima svoj pomen. 1899 so začeli vanj streljati klerikalci in 1906 pa so njegove fizične in duševne sile izrabljene. Mala pomota v numarah! Duševne sile so že preje ponehale, ker jih že takrat ni bilo dosti, ko so začeli streljati vanje klerikalci, torej leta 1899. Nič ne dé napačni datum, mož je vsaj priznal, da se je izpraznila njegova duša. Življenje je prišlo vanj šele, ko so ga na dornberškem shodu vun vrgli, ravno tri dni po shodu narodno-naprednih zaupnikov v Ljubljani. Ta datum ga je zopet tako navdušil, da hoče »po srečno pomlajeni in reorganizovani napredni stranki na Kranjskem« zbrati tudi goriške liberalne komi vojažerje na shodu, da se reformirajo. »Pogum: Srca kvišku!« poje Anton v »Soči« in le ne poguma in hlače! Leto 1907 bo zabeležilo novo ero v Gabrščekovem življenju. Njegova

»izrabljena duša« se bo pomladila na shodu zaupnikov in po »vzoru na Kranjskem« se bo iz razvalin dvignil nov tič Feniks, Anton Gabršček, tarča za klerikalce, nezavarovan proti bombam in granatam.

+ **Osebnostna vest.** Naslovni policijski svetnik g. Oskar Wratschko pri dež. vladi kranjski je imenovan za policijskega svetnika VII. čin. razreda. — Učiteljica na gluho-nemnici v Ljubljani gđc. Drenik je napravila v Gradcu z odliko skušnjo kot učiteljica gluho-nemih. — Dne 30. t. m. bo promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem prava g. Fran Šolar, odvetniški kandidat v Gorici. — Jutri bo promoviran za doktorja modroslovja g. Adolf Pečovnik iz Št. Lenarta v Slov. Goricah. — Poročil se je v Nembem učitelj g. Josip Erzetič z gđc. Emilijo Kocijančičevo. — V Opatjem selu se je poročil g. Vinko Gregorič, učitelj z gđc. Ivanko Favetti.

— **Nove tiskovine za župne urade.** Kot popolno nova tiskovina je sedaj v zalogi »Zapisnik obligacij«, zelo praktična, na podlagi dolgoletnih izkušenj prirejena tiskovina, dalje novo prirejena »Zapisnik cerkev, dolžnikov« in pa Status animarum s samoslovenskim besedilom. Vse tri tiskovine so tiskane na posebno trpežnem papirju, kakor zahteva to njih namen.

— **Iz Železnikov.** Pri občinskih volitvah so bili dne 20. t. m. izvoljeni sledeči odborniki: Demšar Josip, strojar in posestnik, Dolenc Karol, trgovec in posestnik, Grošelj Fr., čevljar in posestnik, Primožič Peter, trgovec in posestnik, Klopčič Lenart, posestnik, Klopčič Martin, posestnik, Logar Blaž, posestnik, Logar Ivan, posestnik, Demšar Gabrijel, mizar in posestnik, Trojar Josip, brivec in posestnik, Košmelj Josip, jerhar in posestnik, Košmelj Franc, posestnik in bivši župan. — V lokalnem ozirju je zmagala demokratska struja v prvih dveh razredih; v splošno strankarskem je pa značilno, da so bili poraženi doslej vedno naši stranki nasprotni Globočniki.

— **Odstop od katoliške vere.** Iz Kranjske Gore se nam piše: Rudolf Šinkovec, p'sar v Kranjski Gori, star 19 let, doma iz Škofje Loke, je izstopil iz katoliške cerkve in vstopil v protestantovsko. Najprej je odpadel k nemškim hajlovcem in ž njimi krokal, sedaj pa še k protestantstvu. Katoliška cerkev in slovenski narod z njim nič ne izgubi. — Nemci in protestanti si pa z njim ne bodo dosti pomagali.

— **Umrla je** v nedeljo, dne 18. t. m., po kratki bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 70. letu starosti Marija Medved, po domače Mejačeva mati iz Velikih Dol ob Temenici, mati č. g. Janeza Medveda. Pokojnica bila je blaga žena, vzor krščanske gospodinjice in posebno č. gg. duhovnikom, ki so službovali v Št. Viški fari, dobro znana. Zadelo jo je kap. Priporočila se v blaghoten spomin.

— **Iz Kranja.** Društvo »Kranj«. — Sokolska »olika« in »narodnost«. Preteklo nedeljo je priredilo izobraževalno društvo »Kranj« svojim članom in po njih vpeljanim gostom zabavni večer, ki se je obnesel nepričakovano dobro. Nastopi pevskih zborov, moškega, ženskega in mešanega, so bili sprejeti z velikim navdušenjem; bilo je res krasno petje. Istotako so naši diletantje prav izvrstno rešili svojo nalogo. Občinstvo je bilo s prireditvijo izredno zadovoljno. Nekaj pa moramo še omeniti. Dogodilo se je nekaj, kar doslej v Kranju ni bilo v navadi. V dvorano se je bilo nateplo tudi nekaj kranjskih Sokolov z namenom, da bi nam motili spored. Pri pevskih točkah so se molčali; vidi se, da petje vendar še blagodejno vpliva na te »ptiče«. Prišel je na vrsto govor. Govornik je na podlagi besed Simona Gregorčiča: »Le tisto omiko jaz štejem za pravo« itd. govoril o pravi izobrazbi ali omiki ter pri tem v pravi luči pokazal tisto hvalisano nemško »kulturo«, ki na Koroškem ne pusti, da bi se slovenski otroci podučevali v materinem jeziku. »Materina beseda je ključ do prave omike«, je rekel Slomšek, ti kulturnosci pa to pot zapirajo. Govornik je končal s pozivom, da vsak navzočih da nekaj za družbo sv. Cirila in Metoda v novi listni nabiralnik, kar se je tudi zgodilo. A čudno! Dasi-ravno je bil govor čisto splošen in o rečeh, v katerih, bi človek mislil, se strinjamo vsi Slovenci, so vendar navzoči Sokoli začeli govnika motiti in psovati, kar je vzbudilo velikansko ogorčenje vseh navzočih. Ker le ni bilo miru, sta dva moža pogladila Sokoličnem peroti in jim pomagali ven pod milo nebo. Pri tej priliki se je torej pokazalo dvoje: 1. da so med kranjskimi Sokoli ljudje, ki ne marajo za omiko, kakor jo zahteva pesnik S. Gregorčič; pokazali so to z vsem svojim obnašanjem; 2. da niti pojma nimajo o narodnostni ideji. Kaj torej pravzaprav hočejo? Ne moremo si njih nastopa razlagati drugače, kakor tako, da jim je naše društvo trn v peti, ker ni liberalno. Sploh se kaže, da se Sokol v Kranju čuti že dovolj močnega in da z Sokol misli strahovati neljube mu meščane. Začelo se je že...

— **Slovenščina pri vojaštvu.** Z Vrhnike: Letošnje leto bil je k 17. pešpolku v Celovcu potrjen neki tukajšnji mladenič. Dne 15. t. m. so ga radi boleznih za nedoločen čas odpustili in pri tej priliki so mu izročili takozvani »Militär-Schein« mesto v slovenskem — v madžarskem prevodu. Seveda tudi »Belehrung« se blišči na tej listini edinole v nemškem in madžarskem jeziku. Kako se zamore ta vojak ravnati po v tej listini zapovedanih navodilih, ko jih ne razume?

— **Slovinci v tržaškem mestnem svetu.** Finančni odsek tržaškega mestnega sveta je iznašel sijajno sredstvo, da potlači morebitno opozicijo proti svojemu proračunskemu poročilu, ki izkazuje sijajen deficit in predlaga nove davke na stanarine itd., kar naj ozdravi

prazen varžet tržaške mestne finančne uprave. V seji 20. t. m. je slovenski zastopnik v mestnem svetu, g. Slavik zahteval, naj se proračunska debata odloži do 1. decembra, ker daje finančna komisija svetovalcem komaj pet dni časa, da proučijo proračunsko poročilo, ki je tudi v formalnem oziru drugače sestavljeno, kakor prejšnja leta. Laška večina je ta predlog na posebno prizadevanje županovo in finančnega poročevalca Mayerja odklonila. Župan je namreč dejal, da mora proračun romati še k namestništvu, ki zahteva parere finančne direkcije, k ministrstvu za notranje zadeve, ki se informira pri finančnem ministrstvu, potem k ministrskemu predsedniku in k cesarju v sankcijo. Potem bi mesto januarja meseca bilo brez proračuna, kar bi bila velika škoda. K debati o proračunu se je oglasil slovenski zastopnik g. dr. Rybač, ki je dolgo in stvarno govoril, tako, da je finančni poročevalec Mayer moral uporabiti vso svojo zgornost in skušal paralizirati Rybačeva izvajanja. Rybač je izvajal približno sledeče. Proračunski deficit je visok nad en milijon in zato zahteva velike davke od prebivalstva. Stvar tembolj iznenaduje, ker so doslej tržaške finance slikali za sijajne. Že l. 1902 je govornik, ki je že naprej slutil deficit, opozarjal mestni svet, da bo moral ali falirati, ali pa zvišati davke tako, da prebivalstvo niti živeti ne bo moglo. Takrat je zapisnikar dodal v zapisniku k Rybačevemu govoru besede, da je vladala med svetniki »veselost«. Le svetovalec Gairinger se je pridružil Rybačevemu mnenju. V rednem proračunu je izkazan deficit 1 milijon 93 tisoč kron, v izrednem proračunu je pa izkazano 1.070.000 K dobička. Ako se hoče mesto izogniti deficitu, naj se iz izrednega proračuna porabi dobiček za pokritje rednega. Sicer se pa da tudi drugače bolj racionalno gospodariti. Uprava za javno snazhenje se mora korenito reformirati. Stroški za mestno gimnazijo in realko naj se črtajo, ter dela na to, da jih prevzame čimprej država. Govornik in njegovi slovenski tovariši ne bodo glasovali za predlog finančnega odseka, naj se zvišajo davki, kajti mesto zame-maria slovensko okolico ne samo gospodarsko, ampak tudi v kulturnem oziru. — Tudi italijansko tržaško prebivalstvo bo proti novim davčnim nameram mestne uprave nastopilo tako energično, kot nikoli popreje.

— **Nevihta na Dolenskem.** Iz Št. Ruperta se piše, da je bila dne 19. t. m. silna nevihta z bliskom in gromenjem; tudi treščilo je parkrat enkrat celo v brzojavno žico, po kateri je šla strela v poštni urad gledat, če je brzojavni stroj zaprt ali odprt. K sreči je morala strela iti svojo pot v zemljo.

— **Jesensko sadje.** Na vrtu gospoda župnika v Št. Rupertu in posebno v Hrastnem dozorovajo kot lešniki debela jabolka, ki so cvetela po toči meseca avgusta.

— **Za izseljence.** Vsled naznanila c. kr. ministrstva za notranje stvari, osebe, ki se hočejo izseliti v braziljansko državo Sao Paulo, da bi se ondakaj naselili na vladnih naselbinah, svojega zemljišča nikakor ne dobé brezplačno, ampak morajo zanje takoj ob naselitvi plačati petino skupne cene, t. j. približno 450 kron. Ostanek se mora plačevati v letnih obrokih od konca drugega obratnega leta brez ozira na to, kako se je obnesla žetev. Za dnarje in delavce na plantažah za kavo, ki se mislijo izseliti v državo Sao Paulo, so razmere prei kakor slej neugodne in osebe, ki si hočejo z delom v tej državi iskati zaslužka, se morajo zatorej odločno svariti pred izseljevanjem.

— **Primorske vesti iz političnega uradništva.** Prestavljeni so okrajni komisar dr. Jurij Schlögl baron Ehrenkreuz iz Poreča v Trst, okrajni komisar Karol baron Hohenbühel iz Tolmina v Poreč, konceptni praktikant dr. Franc Vodopivec iz Trsta v Tolmin.

— **Dalmatinski namestnik Nardelli** je odlikovan z velikim križcem italijanske krone, kar nekateri smatrajo za znamenje boljših razmer med Avstrijo in Italijo.

— **Nova šolska poslopja v krškem okraju.** Kakor se nam poroča, je dobil krški okraj v zadnjem času dokaj novih, lepih, deloma popravljenih šolskih poslopij. Nove šole imajo n. pr. Št. Jernej, Raka, Bučka, Sv. Duh, Cerklje, Buščejavas, Hrovaški brod, Kostanjevica Št. Janž; razširjena šolska poslopja pa Tržišče, Boštanj. Skoro bodo dodelane nove šole Radeče, Mokronog, Št. Jurij pod Kumom, Kal (Bransko), Škocjan. Priprave za nova poslopja ali za njih razširjenje se delajo v Leskovcu, na Čatežu in še drugod.

— **Od Bele cerkve pri Šmarjeti na Dol.** Ko se je pri nas razpisala služba cerkvenika in organista, oglasilo se je zanj 11 prosilcev. Župnik si je izbral mladega fanta, ki sicer ni dovršil orgliarske šole, pa je kazal dovolj sposobnosti in pripravnosti za službo. Župnik ga je vzel celo k sebi v župnišče ter mu dal čelga pol leta hrano in stanovanje brezplačno. Fant se je pa kmalu izgubil. Ni pomagalo več ne svarenje, ne žuganje, ne kazni, in slednjič samo ob sebi umevno, se mu je moralo odkazati, ker je zaslužil, in ga od-sloviti. Zdal jo pa vsled tega vsi liberalci zanj in začela se je gonja po »Narodu« in drugod proti župniku. Stvar je premalenkostna, toda zapisali smo jo, ker označuje splošno naše javne razmere.

— **Novice iz Škofje Loke.** Občinske volitve bodo v kratkem na Trati, v Poljanah in v Stari Loki. Po stokanju poljanskega Lovrica na shodu v Oberjamergavu ne kaže za liberalce nič kaj ugodno. Upati je, da bodo v vseh treh občinah z liberalizmom temeljito pome-dli. — Na Trati pri Škofji Loki se je neka ženska močno ranila na roki. Dobili so jo nezavestno ležečo v veži na tleh. Vzrok huda živčna bolezen. — Krdeloma se izseljujejo iz Loke in loške okolice ljudje v Ameriko, moški in ženske. Ker je selitev preko morja po-

stala že prava manija, manjka vsepovsod delavcev in poslov. — Katoliško izobraževalno društvo nam je v kratkem podalo dve predstavi: »Divjega lovca« in »Lumpacija Vagabunda«. Obakrat smo b.li prav zadovoljni z igrjo in igranci. Le še več takih večerov! — Pod mestom na Studencu se prireja park. Prav, saj šetališč v bližini mesta tako precej manjka!

— **Umrla je** v Selcih soproga Josipa Grošlja, kiparja in podobarja.

— **Samoumor v Trstu.** V Trstu se je zastrupil Lloydov pek Ferdinand Berlot.

— **»Kvartet Sevcik« v Gorici.** »Kvartet Sevcik« je tu dosegel nedosežen vspeh. Applavz je bil velikanski.

— **Strela.** Dne 19. novembra je na Vel. Osolniku ob 3. uri popoldne udarila med silnim viharjem strela v poslopje posestnika Janca Garbas in mu ubila dve kravi. Nesrečni mož ima škodo okrog 300 kron.

— **Sola v Novem Kotu.** Prosim, da blagovolite notico, ki ste jo objavili v 291. številki »Slovenca« popraviti sledeče: Da bi mene predsednik krajnega šolskega sveta na svojo roko postavil kot učitelja v Novem Kotu, je izmišljotina. Da bi bilo moje glas lo »Deutsche Wacht«, je smešno. Zaveden Slovenec sem in, akoravno nisem politik, sem za narodnost mnogo deloval. — Ljubljana, 17. novembra 1906. — Leo Pibrovec, sedaj učitelj v Ljubljani.

Iz seje trgovske in obrtne zbornice.

Včeraj popoldne ob polu 5. uri imela je naša trgovska in obrtna zbornica v magistratni dvorani javno sejo. Obilnatne točke so se odobrile. Ravno tako se je odobrilo poročilo in statut o osnovi obrtnega pospeševalnega zavoda za Kranjsko, s sedežem v Ljubljani. Gremialni trgovski šoli v Ljubljani je zbornica dovolila 300 kron podnora. Zbornični proračun za leto 1907 se je odobril. Skupna potreščina znaša 66.730 K. Primanjkljaj znaša 980 kron, katera svota se pokrije iz blagajniškega preostanka letošnjega leta. Po tej točki vršila se je tajna seja. Zbornični uradnik Fr. Golob pomakne se v višji plačilni razred z letno plačo 2400 K. Vsem pomožnim uradnikom je zbornica zvišala skupno svoto za 300 kron. Zbornični sluga bo dobil 1200 K letne plače in livrejo. Služatelju eksportne akademije g. M. Tomcu je zbornica podelila podporo 400 K. G. Tomca je priporočilo ravnateljstvo trgovskega muzeja kot najsposobnejšega. Nadalje je zbornica sklenila, da se znanprej ustavi v letni proračun 500 K, da bo mogla zbornica razpolagati in podpirati učen-ce, ki gredo na državne obrtne šole, oziroma tehniko na Dunaj. Otvorila se je nato javna seja. Za sodnike laike pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani je imenovala zbornica gospode: Benedikt, Ihl, Rohrmann in Vrhunec. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu pa je zbornica imenovala gospode: Božič, Pirek, Seidl, Wokač, Kussel, Barborič, Horvat, Weiss in Bergant. Cenzorji pri ljubljanskem zavodu avstro-ogrske banke, ostanejo gospode: Mühleisen, Urbanc, Knez in Josip Mayer. Namesto umrlega Luckmanna je imenovan Peter Kosler. Poročilo o obrtnih pripravljanih in nadaljevalnih šolah na Kranjskem se je brez ugovora odobril. G. Rakovec želi imeti za Kranjsko obrtnega instruktoria domačina, ki je popolnoma več domačega jezika. Zbornica je temu predlogu soglasno potrdila. Kregar je vprašal zborničnega predsednika, kaj je z reformacijo ljubljanskih sejmov. Zbornica je sklenila, da se priporoča vladi, naj se uredi tako, da bodeta vsak teden določena v to svrhu dva dneva. Vpraša predsednika, ako mu je znano, kako daleč da je ta stvar. Predsedstvo naj se obrne na merodajno mesto, da se stvar pospeši, oziroma naj se predsedstvo obrne na mestni magistrat s prošnjo, da isti vsem tujim trgovcem židom zviša pristojnino prostora in sicer od kvadratnega metra. Med govorom razvil je g. Kregar velikanski plakat ter kazal, kako delajo židje reklamo. Hribar je rekel, da to ne gre, da bi se prostor nekaterim dražje prodajal oziroma oddajal, nego drugim. Stvar je pa potrebna in nujna, zato je prav da se po-beza na pristojnem mestu. Sedanji sejm, pravi govornik, so pravi anahronizem. Predsednik je obljubil, da se zbornica obrne do dež. vlade, navzoči dež. vlade svetnik G. Kulovic pa je obljubil, da bo tudi on storil vse, da se stvar pospeši in v kratkem reši.

Štajerske novice.

Š Občinske volitve v Mariboru. Včeraj je volil tretji razred, v katerem so zmagali Vsenemci: Rezultat je sledeči:

Vsenemci:

Dr. J. Schmiderer, župan 924 glasov, dr. Artur Mally, zdravnik 820 glasov, Kristof Fut-ter, slikar 810 glasov, Franc Neger, mehanik 841 glasov, Jožef Haupt, strojevodja 804 glasov, Janez Sauer, hotelir 820 glasov, Jož. Schmiderer, mehanik 816 glasov, P. Heritschko, posestnik 829 glasov, Franc Kralj, brivec 812 glasov, Wilhelm Abt, trgovec 804 glasov.

Soc. demokrati:

Jan. Krainer, obč. odbornik 725 glasov, Bichl Rudolf, del. sekreter 698, Brauchardt Peter, kovač 670 glasov, Glichaj Janez, strojevodja v p. 670 glasov, Lendler Jurij, gostilničar 673 glasov, Marik Jož. ekspedijent Juž. železnice 678 glasov, Močnik Viljem, zas. uradnik, 689 glasov, Petelinschek Jan. ključavničar 657 glasov, Prischerig Ferd., trgovec 666 glasov, Sdautz Jan., nadsprevednik 666 glasov.

Kršč. socijalci.

Leo Brože, hišni posestnik 91 glasov, J. Dufek, hišni posestnik 95 glasov, Jul. Glase

stavbinski mojster 92 glasov, Al. Käfer, mar-
ketender 90 glasov, Fc. Kothbauer, ključav-
ničar 89 glasov, Karol Pirch, ključavničar 93
glasov, Ant. Kurzmann, brivec 91 glasov, J.
Melzer, steklar 97 glasov, Jurij Stern, kovač
96 glasov.

Nemci so delali z grozovitim terorizmom.
Okoli 200 pooblastil od žensk so imeli in od
teh so večinoma vse dobili po krivičnem na-
činu. — Kakor se sliši nameravajo kršč. so-
cialisti postaviti tudi v drugi in prvi razred
svoje kandidate.

Š Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne
25. t. m., priredil tukajšnje »Bralno društvo«
predstavo narodne igre »Martin Krpan« v uti
gospe Trstenjakove. Svira tudi priznana Koc-
mutova godba. Začetek točno ob pol 4. uri.
Vstopnina je zelo nizka: za sedeže prve vr-
ste 50 v, za sedeže druge vrste 40 v, za sto-
jišča 20 v. (Sedežev je 150, na stojišču je pa
prostora za okoli 400 ljudi). Ta zanimiva igra
se še ni igrala na nobenem manjšem sloven-
skem odru, ker jo je zelo težko vprizoriti.
Kdor tedaj hoče videti kaj velikega in lepega,
se mu ni treba peljati v Ljubljano; samo k
Sv. Juriju naj pride omenjenega dne. Nikdo
se naj ne ustraši tega, da se igra v uti. Kajti
le-ta je sedaj dvojnato obita ter vsestranski
dobro zavarovana zoper veter in mraz; vrh-
tega bo v nji kurjeno. Še vroče vam bo, ako
skrbite, da bo uta natlačeno polna — kar želi
odbor »Bralnega društva«.

Š »Zgodovinsko društvo za slovensko
štajersko« vabi k javnemu občenemu zboru, ki
se vrši v mali dvorani »Narodnega doma« v
Mariboru dne 25. novembra ob 3. uri popol-
dne. Spored: 1. Nagovor predsednikov; 2.
zgodovinsko predavanje: Slovenstvo v Ma-
riboru. Predava dr. K. Vrstovšek; 3. poročilo
o društvenem delovanju; 4. volitev novega
odбора; 5. slučajni nasveti in predlogi. —
Vstop prost.

Š Blagoslovljenje novega oltarja v Rad-
goni se vrši 25. t. m. ob navzočnosti knezo-
škofa dr. Napotnika.

Š Trdovraten samorilec. Nedavno tega
smo poročali, da je vrtnar Abdon Bader v
Celju skočil pri kapucinskem mostu v Sa-
vinjo, a ga je rešila neka perica. Sedaj je Ba-
der zopet poskušal zapustiti to revno življenje
V torek 20. t. m. si je na kapucinskih stopnjic-
kah nastrgal fosfora z vžigalic in se zastrupil.
V pravem času so ga še našli, da so ga spravi-
li v bolnišnico, kjer mu je zdravniška pomoč
rešila življenje. — Vzrok poskušanih samou-
morov je beda: Bader, oče dvanaajsterih otrok
ne najde dela in zaslužka.

Š Zopet pasja steklina. V Lučnici pri Lo-
čah so domači psi ogrizli posestnika Janeza
in Ignaca Korošca, štiri otroke in več živine.
Preiskali so pse in našli na njih steklino. Glav-
varstvo v Konjicah je najprej dalo pobiti vse
pse v občini, potem pa odredilo za celo glav-
varstvo pasji kontumac za šest mesecev. Ob-
grizeni ljudje so sicer šli v Pasterjev zavod
na Dunaj, a ker so se precej časa obotavljali
bo najbrže že prepoznajo.

Š Izpred celjskih porotnikov. Dne 17. ju-
lija t. l. je popival kovač Josip Videnšek z
bratom Francetom in Leopoldom Mirnik v
Ježovnikovi gostilni na Penovem. Ker so se
nekaj razbesedili, je pognal Leopold Mirnik
Videnška žganjevo steklenico v glavo. Zadel
ga je v levo oko s tako silo, da mu je začelo
otekati. Morali so mu levo oko izrezati, da
rešijo desno. Zaradi tega nesrečnega lučaja
se je imel Leopold Mirnik v torek, pred celj-
skimi porotniki zagovarjati. Trdil je, da ni
vrgel steklenice s sovražnim namenom v Vi-
denška. Ker so mu porotniki verjeli, je bil ob-
sojen samo zaradi prestopka zoper telesno
varnost na štiri mesece strogega zapora.

Ljubljanske novice.

Ij Nov slovensko-nemški nadpis je dobila
te dni ljubljanska »Kreditna banka«. I. seveda!
Tak je odgovor na štajerskih Slovencev po-
zive, in na drzne in izzivajoče sklepe mari-
borskega mestnega sklepa. Zdaj se že v svojih
organih norčuje iz slovenske odločnosti nem-
skonacionalna klika mariborska in tuli kot pi-
jan fakir: »Pri nas je korajža, pri vas je pa
ni!«

Ij Mestna cesta iz Ljubljane do Koslerja
je v takem stanu, da se človeku smili uboga
živina, ki dan za dnevom prevaža težke to-
vare v mesto. Okrajna cesta od Koslerja proti
Igu je prav dobra, čast načelniku gospodu An-
tonu Belcu, ki skrbi, da se ta cesta z dobrim
stolčenim gramozom posipuje. Ravno tako bi
bil tudi mestni del ceste dober, ko bi se po-
sipal s stolčenim kamnom, ne pa z prodnim
okroglim kamenjem. Izmed vseh cest, ki v
mesto drže, pač največ trpi ta, a donša tudi
največ tlakovine, zato naj bi tudi cestni moj-
ster, oziroma magistrat, se malo bolj oziral na
to cesto. Kaj pomaga, da so delavci vedno na
cesti, če na njo za posipanje pravega mate-
riala.

Ij Domača umetnost. V D. Hribarjevi tr-
govini v Selenburgovih ulicah je razstavil
Srečko Magolič zopet novo sliko »Po dežju«.
Kakor navadno vse Magoličeve pokrajinske
slike, odlikuje se tudi ta z izredno dobro per-
spektivo in živahnostjo kolorita. V daljavi se
vise visoki oblaki, v centru pa proseva zla-
tolistnate breze azurno nebo. Z vse slike diha
svežost po dežju okrepčane prirode. Kakor
slika »Latermanov drevored«, ugajala bo
brezdvomno tudi ta razumnemu občinstvu, saj
je tehnika, dasi moderna in drzna, vendar so-
lidna. Ali se bo našel med našo inteligenco
vsaj za to sliko kak mecen?

Ij V. F. Kollmannovi trgovini na Mestnem
trgu je razstavil P. Tratnik portret davčnega
oficijala Rozmana (tako je vsaj zapisano pod
sliko). Z ožimi vdrtimi prsi je g. Tratnik jako
dobro pogodil človeka, ki ga sili kašelj in ker
je tudi jako umestno stisnil polovico portreta

za krasni okvir, vsiljuje se nam nehote misel,
da bo oseba šele tedaj stopila izza ovinka pred
gledalca, kadar se do dobrega odkašlja. Ko
bi gospod Tratnik zapisal pod sliko tudi, da
knjig, ki silijo na sliko v ospredje, ne nese
g. Rozman na rami, temu da leže pravza-
prav zadaj na polici, bi gotovo vstregel rado-
vednim gledalcem in slika bi bila tako tudi po-
polnoma dovršena za bodočo umetniško ga-
lerijo — na ljubljanskem gradu.

Ij Magoličeva slika »Latermanov drevored«
je kupil poznavalec in mecen lepih umet-
nosti, gospod Otmar Bamberg. Ker je ta slika
občinstvu izredno ugajala ter žela vsestransko
priznanje in hvalo, mi gospodu Bambergu če-
stitamo na tej pridobitvi. Kaj pa naša imovi-
tejša inteligenca? Ali ji je čut za lepoto res
tako zakrknil, da zadoščajo njenim potrebam
že malovredni barvotiski in pa blago ameriš-
kega kralja dijamantov v »lastnem paviljonu«
na Franca Jožefa trgu?

Ij Umrla je na Cesarja Jožefa trgu št. 5
g. Marija Jakšič.

Ij Župnijsko Cecilijino društvo »Marijino
oznanjenje« v Ljubljani ima občni zbor v ne-
deljo, dne 25. novembra, po drugi dopoldanski
službi božji ob četrt na 11. v pritlični sobani
franciškanskega samostana, h kateremu se
vabijo vsi društveni člani. Vspored: Nagovor
predsednikov, poročilo tajnika, blagajnika,
volitev odbora in slučajnosti.

Ij Veselica. V nedeljo, 18. nov. je priredil
ženski oddelček »Slov. kršč. soc. zveze« za-
bavni večer z raznovrstnim vsposredom.
Navzoče je pozdravila neutrudno delavna
predsednica gospa Manfredeva. Prof. dr.
Janežič je govoril o pomenu reda v fizič-
nem in нравnem, v individualnem in social-
nem življenju. Katehet Čadež je nastopil z
Zvezinim mešanim pevskim zborom, ki je za-
pel nekaj pesmi, zlasti precizno Volaričev
»Pogovor z domom«. Občinstvo je z veseljem
pozdravilo nepričakovani napredek pevskega
zboru. Zanimanje je vzbujala tudi nadaljna to-
čka programa: Preprij za prvenstvo. Spretno
sta branili Malka in Velka vsaka svoje stali-
šče, kaj je lepše, ali to, kar je majhno ali kar
je veliko, dokler ni Modrica modro razsodila
preprij. Čuli smo dve lepi deklamaciji: Gre-
gorčičevo »Kesanje« (le deloma), pa Hribar-
jevo »Hudo ženo«. Nazadnje pa so marljive
članice jako dobro predstavljale igrokra »Po-
tujoča torta«. Le še več takih zabavnih večer-
ov, kjer se družijo prijetno s koristnim!

Ij Pri zabavnem večeru koncertnega zbo-
ra »Glasbene Matice« v soboto ob pol 8. uri
zvečer v zgornji veliki dvorani »Narodnega
doma« se bodo izvajale najnovejše slovenske
skladbe in sicer Oskar Devova: »Na
poljani«, moški zbor; Adamičeva: »V
snegu«, mešan zbor; dr. Schwabova:
»Slanica«, mešan zbor; O. Dev: Ptij-
ka«, sopran-solo. Kot solo-točka je na vspo-
redu tudi arija Agate iz opere »Čarostrelec«.
Pri tej priliki se pevska društva opozarjajo na
veliko izbero skladb domačih skladateljev, ki
jih prinašajo »Novi akordi«, in bi vsekako bilo
želeli, da jih ista izvajajo. Med posameznimi
pevskimi točkami zabavnega večera igra sl.
društvena godba samo izbrane koncertne toč-
ke. Komični točki sta: »Veseli krojač na
za to z n i k l o p i«, trospev s spremljevanjem
glasovirja in »senčnate podobe«, ki se v
Ljubljani že dalje časa niso uprizorile. Ta jako
hvaležna in humoristična točka bo sl. občin-
stvu napravila gotovo veliko zabave. Začetek
zabavnega večera je točno ob pol 8. uri zve-
čer, Ples se prične ob pol 11. uri. Vstopnina
za člane koncertnega zboru »Glasbene Mati-
ce« in dijakke 60 vin., za nečlane 1 K 20 vin.
Vstopnice se dobe zvečer pri blagajni.

Ij Skesal se je. Mizarjevi ženi Mariji And-
lovčevi je bila ukradena 19. t. m. na Cojzovt
cesti pernica, vredna 16 kron in tri je suknjiči.
Sum se je obrnil na nekega delavca, katerega
je večeraj policijski stražnik o tem popraševal.
Delavec se je delal popolnoma nevednega in
je rekel, da je videl nekega človeka, ki je
pernico peljal proti Ternovemu. Danes jutraj
je stražnik delavca zasačil, ko je nesel pernico
in ga aretoval. Delavec se je izgovarjal da je
pernico hotel nesti na policijsko stražnico, kar
pa najbrže ni resnica in je hotel nesti ukra-
dene stvari le tie, kjer jih je ukradel.

Ij Izgubljene in najdene reči. Posestniko-
va žena Uršula Bučanova je izgubila denar-
nico, v kateri je imela dva bankovca po dvaj-
set kron. — Posestnica Alojzija Gradiškova
je izgubila denarnico, v kateri je bilo do 14 K
denarja. — Delavka Marija Severjeva je iz-
gubila denarnico, v kateri je imela 26 K de-
narja. — Neka dama je izgubila operno ku-
kalo, vredno 60 K, neki gospod pa poročni
prstan, kateri ima vrezbo »Mali«. — Šolski
učence Makso Ivanc je našel niklasto uro
z verižico. — V hotelu pri »Avstrijskem ce-
sariju« je bila pred nekaj časom pozabljena
večja svota denarja in se dobi na magistratu.
— Trgovski sotrudnik gospod Fran Kovač je
našel nekaj denarja in se ga dobi v Trdinovi
trgovini na Starem trgu.

Razne stvari.

Hudo zimo prerokuje prof. dr. Maurer,
ravnatelj meteorološkega centralnega zavoda
v Curihu.

Novorojene otroke je morila v Leedsu
pri Toulonu neka družba, ki je imela za to po-
seben zavod, na katerega čelu je stal neki
zdravnik in neka gospa Miller. Neka priča je
povedala, da je bilo pred njenimi očmi sež-
ganih šest otrok.

Morilec radi dolgov. Družina Gesbron v
Parizu je povabila na obed znanega zdravnika
specialista dr. Heberta. Po obedu je Gesbron
dr. Heberta, kateremu je dolgoval večjo
svoto ustrelil in s svojo rodbino pobegnil.

Smrt pri igri. V kamnolomu pri Szepesu
so igrali 17. t. m. šolarji. Kar nakrat se je pa

utrgala skala, ki je ubila desetletnega učenca
Jožefa Puskasa in ranila več ali manj nevar-
no šest drugih dečkov.

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNE VESTI.

Dunaj, 22. nov. Državna zbornica je da-
nes nadaljevala posvetovanje o točki VI. vo-
lilne reforme, ki govori o razpisu volitev.
Najprej je več govornikov utemeljevalo svoje
minoritetne predloge, tako Abrahamovicz, dr.
Tavčar, ki se je zaletaval v Šukljeja in dr. Ad-
ler. Nato sta govorila Spinčič in Zazvorka.

Dunaj, 22. nov. V današnji seji držav-
nega zbora je bil odklonjen predlog Rusina
Javorskega za konec seje z 123 proti osimim
glasovom. Rusin Romanczuk je protestiral
proti krivicam, ki so se zgodile Rusinom in je
izjavil, da se Rusini več ne udeležijo posveto-
vanj. Nato so rusinski poslanci zapustili dvo-
rano.

Dunaj, 22. nov. Ustavoverna stranka in
desnica gosposke zbornice sta imeli danes zo-
pet posvetovanje o vol. reformi.

Dunaj, 22. nov. V seji nemške napredne
stranke je naznanil predsednik, da je dobila
stranka od nemške ljudske stranke vabilo k
posvetovanju o zvezi nemških svobodomisel-
nih strank. Stranka se teh posvetovanj, ki se
v kratkem začno, udeleži.

SLOVENSKI ORGANISTI.

Celje, 22. nov. Pri občenem zboru pod-
pornega društva organistov je bilo navzočih
40 organistov in nekaj duhovnikov. Dr. Koro-
šec je brzojavil, da so organisti glede pokojni-
ne sprejeti med privatne uslužbenice.

PROTESTNI SHOD IN DEMONSTRACIJA V TRSTU.

Trst, 22. nov. Protestnega shoda proti
povišanju doklad se je udeležilo kakih 3.000
oseb. Sprejeta je bila protestna resolucija. Po
shodu so udeležniki demonstrirali pred »Pic-
colijevim« in »Independenijevim« uredništvom,
pred magistratno in vladno palačo.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 22. nov. Ogrski državni
zbor je pričel danes razpravo o proračunu.

NAPAD BOLGAROV NA SRBSKO VAS.

Belgrad, 22. nov. V noči na 19. no-
vembra je bolgarska četa napadla srbsko vas
Beljankovce v Stari Srbiji in jo zažgala. Sed-
dem Srbov je ubitih.

ATENTAT NA RUSKEGA GENERALA.

Tiflis, 22. nov. Včeraj je bil bivši gene-
ralni guverner Golostžajev na cesti smrtno-
nevarno obstreljen. General umira. Napadalec
je ušel.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 806,2 m, srednji zračni tlak 756,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	744,7	4,0	sl. svzh	pol obl.	
21	7. zjutr.	747,1	0,8	brezvetr.	megla	0,0
	2. pop.	747,3	5,4	sl. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 5,0°, norm. 2,4°.

Izredno znižane cene

pri

Veliki tovarni

v Ljubljani,

Resljeva cesta 8 — Sv. Petra cesta 37.

Priporočila svojo veliko in svežo
zalogo konfekcije za dame
in dečke.

Velikanska izbira kon-
fekcije za dame in deklice.
Velika zaloga kožuho-
vine za gospode.

2621 20-1

A. LUKIČ, poslovođkinja.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Priporočila svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 22. novembra 1906

	Denar	Bugoj
majeva renta	99 30	99 50
marecna renta	100 0	100 0
avstrijska kronna renta	99 10	99 0
slatska renta	7 8	7 55
okrajna kronna	5 0	98 80
slatska	3 85	4 5
poročilo detele Kranjske	4 40	9 60
poročila mesta Split	13 4	3 85
Zader	11 4	100 0
burm. berl. tel. pos. 1902	99 7	100 75
črška det banka k. o	95 40	99 40
k. o	9	99 0
zast. pisma ka. d. bip. b	10 45	1 45
pašt. kom. k. o. s. 10%, pr	15 20	1 620
zast. pisma innerst. hr.	101	101
okraj. con. det. hr	1 0	100 50
bip. banke	100	100 50
obl. ogr. lokalnih tel. d. dr.	100	101
obl. črške ind. banke	99 25	101 25
prior. Trst-Poreč lok	99 9	
prior. dol. tel.	9 4	
jušt. tel. kup. 1/2, 1/4	318 80	317 60
avstr. pos. za tel. p. o.	101 15	101 15
Brezke.		
brezke od 1. 1860 1/2	218 80	214 80
1864	2 3 75	275 75
tiskne	1 3 5	1 75
sem. kreditne l. eminije	282 5	292 50
II	290 50	3 10 50
ogr. bip. banke	67	62
srbske a. fr. 100-	1 12	10-
turške	64-	65-
šanklika	3-	5-
kreditne	4 6	6-
nomoske	8	5
Krakovske	8	4
Jubljanske	8 50	4 5
Avstr. rud. kris	4 75	49 75
Jgr.	28 40	30 90
čudolofne	65	60
šalburške	71	77
Dunajske kom.	5	615-
Dolazec		
lužne teleznice	173 25	174 25
Državne teleznice	76 00	676 50
Avstr. ogrske bančne delnice	764	177-
Avstr. kreditne banke	80 80	681 50
Ogrske	81 25	819 25
švinostenske	4 3	2 4
Premogokop v Mostu (Briz)	7 17	7 9
Alpanske montan	603 8	6 2 80
Praške tel. ind. družbe	670	2880-
čima-Murányi	567 40	6 4 40
Trbovske premog. družbe	280	282-
Avstr. orožne tovr. družbe	80	6 6-
Črške sladkorne družbe	47	148 50
Valuta		
1 kr. cekin	1 5	1 39
10 franki	19 155	19 185
10 marke	24 4	23 07
severovisnjs	24 04	24 10
marke	11 525	117 25
škški bankovci	91 60	95 80
Ljubljani	2 535	2 545
šolarji	5	5-

V najem se dajo

gostilniški prostori

v hiši št. 67 Sv. Petra nasip,

sposobni tudi za kak drug obrt ali skla-
dišče, s 1. majnikom 1907.

Več se poizve v hiši 2623 3-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod »Narodno kavarno«.
Električna razsvetljava.

Od 18. nov. do vstevši 24. nov. 1906:

OTOK JAVA.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Priporočila svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Leopold vitez Chlumecky: „Österreich-Ungarn und Italien“ in odgovor Baccelijev.

Sto come torre ferma, che non crolla
glammi la cima per soffiar de' venti.
(Stojim kot trdni stolp, ki se nikdar mu
ne poruši vrh, ko pihajo vetrovi.)

Dante. Citat pri Chlumeckem.

Za zvezo med Avstrijo in Italijo je delal že l. 1866 Napoleon III., da prikraja Nemce za njihove zmage pri Sadowi in Kraljevem gradu. Tedanji italijanski minister Visconti Venosta je v notih na svojega poslanika v Parizu, grofa Nigra, ki jo je ta izročil Drouyu de l' Huysu, za tako zvezo zahteval, naj Avstrija odstopi Trident in odloči za mejo med obema državama Sočo in dolino Adige južno od Bolcana ter severno od Tridenta. Italija ni zahtevala celega »Alto Adige«, ampak le italijanski del. To bi bila edina podlaga za prijateljsko razmerje med Italijo in Avstrijo. Pri mirovnih pogajanjih je to zahtevo zastopal general Menabrea. Zveza se ni sklenila, ker je bila proti tej zahtevi Francija. Razmerje med Italijo in Avstrijo se je celo poslabšalo, ker je na berlinskem kongresu Avstrija dobila Bosno, Italija pa nič, ker je po krivdi svojih diplomatov zamudila ugodno priliko. Bismark in grof Andrassy sta takrat ponujala zastopniku Italije, grofu Cortiju Tunis, ki je pa to odklonil, ker se je bil Francoske. In vendar je Tunis najboljši torišče za razumno italijansko politiko v zgodovinskem, etnografskem in socialnem oziru in ne Abesinija, kamor se je pozneje poglajala Italija v svojo škodo. Zviti Jules Ferry je s tem, da je Tunis pridobil za Francijo, poglajal Italijo v naročje Nemčiji in Avstriji. Ljudska nevolja je zaradi berlinskih neuspehov vrgla Carolijev kabinet, toda Italija je bila navezana na Nemčijo in Avstrijo. Pogodba pri Kasr el Saïdu, kjer se je šlo za Tunis, je bila rojstni dan trozveze. Ljudstvo ni bilo navdušeno zanj, ali Italija je bila izolirana. Bismark je dejal: »Nein, Italien gehört nicht zu unseren Freunden (str. 7). Andrassy pa je zaradi iridentovskih nemirov računal celo na vojsko. Predno se je mogla skleniti trozveza, sta se morala dolgo boriti zanj ministri Capelli in Mancini z italijanskim poslanikom na Dunaju Robilantom (N. Antol. okt. 1897.). Medtem so se vrgli v Italijo po geslu »Sredozemska politika v Rdečem morju« na abesinsko osvajanje, kar se je pri Adui krvavo maščevalo. Poraz so Italijani pripisali na rovaš Avstriji in Nemčiji, toda Italija je imela od trozveze prevelike gospodarske koristi, (od l. 1882 do l. 1902 se je italijanski izvoz povišal za 330 milijonov), da bi se bila vlada udala javnemu mnenju. Rudini je zagovarjal 25. maja 1896 trozvezo proti poslancu Imbrianiju. Vendar je pa že tedaj mislila vlada na zblizanje s Francijo. Visconti Venosta je 28. sept. 1896 sklenil s Francijo pogodbo glede na Tunis, 24. okt. istega leta pa se je sedanji italijanski kralj poročil s črnogorsko princezino, kaj je v Italiji zbudilo mogočno misel na italijansko misijo na Balkanu. Vsled tega se je zrahljala zveza z Dunajem, z Nemčijo pa je vsled sladkih besed Viljemovih, ki mu gre v tem oziru zasluga previdnosti, ostala neizpremenjena. Sicer pa se niti Dunaj niti Berolin nista upirala italijansko-francoskemu zblizjevanju, ker je italijanska vlada o svoji nameri brzojavila na Dunaj in v Berolin (str. 15). Formalno trgovinsko zvezo pa je sklenil 21. nov. 1898 s Francijo minister Canevaro. Prišlo pa je vmes balkansko vprašanje.

Maja 1897 sta se glede na balkansko vprašanje domenili Avstrija in Rusija. Najprej je prišlo vpoštev krečansko vprašanje. Italija je stala na strani Francije in Angleške, ki sta želeli, da bodi Kreta grška, dočim sta bili Avstrija in Nemčija za turški protektorat. Sedaj je prišel čas, da je Francoska opozorila Italijo na Albanijo, kjer biva mnogo italijanskih izseljencev, da odvrne Italijo še od Tripolisa. Na Francoskem sta povzročitelja te politike Barrère in Delcassé, na italijanskem pa ministri Prinetti, Guiccardini, San Giuliano, de Marinis in Luzatti. To je začetek realnega mirnega osvajanja Albanije od strani Italije. Bülow je to stremeljenje Italije imenoval »ekstratur«. Tej ekstraturi se je pridružilo iridentovsko gibanje. Vzlic temu, da bi Trident, če ga združijo z Italijo, da bi Trst ravnokot propadel kot Benetke in vzlic temu da avstrijska vlada protežira svoje Lahe, gojijo v Italiji iridento proti Avstriji. Zakaj ne proti Franciji, ki je ugrabila italijansko Nico in otok Korziko. Celo »Giornale d'Italia« je avstrijske vaje leta 1906 smatral za provokacijo, dokler ga socialistični »Avanti« ni poučil, da v Italiji delajo ravno tako. Iridentizem je dosegel svoj višek pri italijanskih vojaških vajah okoli Vidma, kjer sta italijanski kralj in kraljica sprejemala šopke in deputacije neodrešenih Tržačanov, kar je nakopalo slednjim precej dolgi proces. Se nastopa Ricciota Garibaldijevega, Lombetovega obiska in tržaških sozlatih brzojavk se je manjkalo in vzcvetelo je najbujnejše iridentovstvo. Giolitti in Tittioni sta sedaj ustavila tok te za Italijo nevarne igrice in uspeh tega je bil sestanek Tittionija s Goluhovskim v Opatiji. Kajti trozveza pomenja še vedno za Italijo gospodarsko največjo pridobitev, odkar je združena pod sajvojskim žezlom. Izvoz Italije je znašal l. 1891 879:8 milijonov lir, l. 1904 pa že 1597:2 m. lir. Rentna konverzija l. 1906 je bila mogoča le na podlagi trozveznega razmerja. Letošnji sijajni proračun Italije je najboljši dokaz za to. Toda Francoska, ki je Italijanom počasi izvila iz rok Tunis in Tripolis, ter Angleška navajata Italijo na balkansko politiko

in hegemonijo v Adriji. In sedaj je italijanski poslanik v Londonu San Giuliani, eden izmed najboljših poznavalcev Balkana in podpredsednik balkanskega komiteja, ki stremi za avtonomijo Albanije in Makedonije pod vodstvom evropskega guvernerja.

Iz odborove seje društva „Abstinenti“.

V zadnjem času je pristopilo društvu na novo lepo število članov, kar kaže, da navzlic različnim napadom na društvo, deluje isto vztrajno in uspešno na začrtani si poti.

V nedeljo, dne 25. t. m., ob pol 8. uri zvečer, priredi društvo v prostorih »Slov. kršč. soc. zveze« svoj letni občni zbor, h kateremu se vabijo tem potom društveni člani in prijatelji društvenega gibanja.

Te dni je izšel v društveni zalogi drugi snopič »Protialkoholne knjižnice« z poljudno pisano razpravo o alkoholizmu. Obsežni snopič (104 strani) se bode prodajal v Katoliški bukvarni in pri društvu. »Abstinenti« priporočajo to razpravo zlasti izobraževalnim društvom, ki naj pokupijo po več iztisov in jih porazdelijo med svoje člane. Cena je jako nizka. 100 izvodov sedem tisk. pol obsegajoče brošure stane 20 K. — Vsako društvo naj smatra za svojo dolžnost, da razpečava to brošuro.

Natančneje poročilo o celoletnem društvem delovanju poda prihodnji občni zbor.

Izpred sodišča.

Nasprotje med fanti. Na velikonočni ponedeljek popoldne pilo je več idrijskih in žirovskih fantov v Subičevi gostilni na Razpotju. Ker med tema strankama ne vlada prijateljstvo, prišlo je kmalu do tepeža, pri katerem je bil Janez Logar na glavi ranjen. Na opazko Idrijsčana, Jožeta Moravca, da je to skrajna surovost, napadli so Žirovci, Pavel Oblak, Anton Bogataj, Martin Zakelj in Jernej Pišlar Moravca in ga z nožmi nevarno poškodovali. Oblak in Pišlar sta dobila po 5 tednov, Bogataj 4 in Zakelj 3 tedne ječe.

Surovi sin. Janez Porenta, posestnik v Češnjicah, se je razsrdil nad svojo ženo, ker mu ni večerje skuhala. Ker je bil nekoliko pijan, zgrabil jo je za vrat ter jo tiščal za usta. Žena je zbežala k sosedu. Preprijel je nadaljeval s svojim očetom, katerega je od zadaj prijel za rame in butnil v zid. Za kazen bo sedel 6 tednov v ječi.

Iz slovanskega sveta.

sl Osip Mončalovskij, sodruženik rusinskega lista »Haličanin«, bivši urednik »Strahopuda«, neumorni delavec za moskovsko školo v Galiciji je v Lvovu umrl v 48. letu. Umrl je nedavno pokopal soprogo, ki je dolga leta bolehal in je izgubila vid. Bolezen soproge in mučno časnikarsko delo je podkopalo zdravje tudi Mončalovskemu. Zapustil je sinčka brez vseh denarnih sredstev. Pač usoda vsakega časnikarja.

sl Mesto Jajce v Bosni je dobilo električno razsvetlavo.

sl Katedra srbskega in hrvaškega jezika v Krakovu. Jugoslovanski dijakom na praški visoki šoli se je posrečilo z apelacijo na rektorja pridobiti na visoki šoli katedro jugoslovanske književnosti. Zdaj javljajo iz Krakova, da je osnovana na tamošnjem jagelonskem vseučilišču katedra za jugoslovansko književnost. Za profesorja v ta namen je imenovan odlični poznatelj jugoslovanske književnosti Tadej Stanislav Grabovski. Dozdaj se je vpisalo v kolegij nad 30 slušateljev.

sl Mučenje poljske dece v Nemčiji. Oholi pruski učitelji bijejo ubogo poljsko deco, ker noče poslušati krščanskega nauka v nemščini, kakor živino. Dne 12. t. m. je poljski reneget učitelj Frančišek Pechota kruto bičal desetletno deklico Jožefo Teclavovo, ker ni hotela odgovarjati nemško. Vlekel jo je za kito in kričal nad njo: »Ti bom že dal poljsko, jutri dobiš še več.« Zdravnik je dal izpričevalo, da je bila Jožefa Teclavova nešteto krat udarjena v oba boka in na zadnjico. Obe roki sta otekli zaradi udarcev. Deklica trpi strašne bolečine. Tako se vtepa nemška kultura ubogi poljski deci.

sl Češko delo v tujini. Na letošnji razstavi ženske umetnosti v Parizu razstavil je gospod Čenek Šolc, imejitelj potovalne pisarne v Pragi, krasno staročeško vezenje, za katero je pri razdelitvi nagrad dobil pet častnih priznanj in tri nagrade.

sl Policaj vrgel bombo. V Grodnem je vrgel policaj Schlächter pred svojega šefa Samsonova bombo in ga težko telesno poškodoval. Schlächter je služboval kot detektiv in zasledil je vso bojno organizacijo ter oddal imenik njenih članov svojemu šefu. Da je to dosegel, je vstopil v to organizacijo sam. Tam se je pa sklenilo, da mora on usmrtiti šefa Samsonova, in Schlächter je tako storil. Pred sediščem pravi, da je izvršil atentat radovoljno, ker se je hotel maščevati nad nečloveškim Samsonovom, ki je bil vzrok, da je poginilo v Bjelostoku nenavadno mnogo nedolžnih ljudi. Obsojen je na deset let v prisilno delo.

Gospodarstvo.

g Oljarska zadruga v Seničici pri Medvohah. Deželno sodišče je vpisalo pravila in prvi odbor zadruge v zadržni register. Mnogo sreče!

g Akcija ogrskih in hrvaških industrialcev. Kakor poročajo iz Budimpešte, je deželna zveza ogrskih tovarnarjev sklicala za 25. t. m. v Zagrebu konferenco, kateri bodo

prisostvovali tudi industrialci iz Hrvaške. Na dnevnem redu bo razgovor o bosanski industrijski politiki. Konferenca bo razpravljala tudi o drugih aktualnih gospodarskih vprašanjih.

g Obrtni tir od Gorice do Solkana. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu predložilo je od c. kr. železniškega ministrstva v principu odobreni načrt za zgradbo obrtnega tira od postaje Gorica-državna železnica do tovarne mizarske zadruge v Solkanu v svrhu, da se ukrene politički obhod in da se uvede razlastilna razprava.

g Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem je sklenila napraviti kolikor mogoče natančno statistiko klavne živine, ki je v vsej deželi na prodaj. S tem hoče zveza pojasniti vprašanje o neznosni draginji mesa in mesnih živil.

g Tečaji ze zeleninarje. V Gradcu so se pričeli posebni tečaji za gojitelje zelenjave. Taki tečaji bi bili potrebni tudi pri nas.

g Konferenca srednjeevropskih gospodarskih društev. Avstrijska-ogrška in nemška gospodarska društva imajo na Dunaju posvetovanje. Namen zvezanih društev je, da v gospodarski srednjeevropski zakonodaji odstranijo razlike in se dogovore o enotnih določilih, ne da bi omejevali suvereniteto posameznih držav. Posvetovanje so otvorili v ponedeljek popoldne. Udeležba je bila dobra. Navzoči so zastopniki industrije, agrarci, trgovci in obrtne korporacije. Posvetovanje je otvoril predsednik »Avstrijskega srednjeevropskega gospodarskega društva« dr. Plener. Namen »Zveze« je pred vsem, skupna obramba proti gospodarski premoči Amerike. Dasi so po obrambenih carinah zaprta velika zemljiška okrožja, je napredovala mednarodna trgovina. Zborovalce je pozdravil tudi ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, ki so ga tudi izvolili za predsednika. V imenu avstrijske vlade je pa pozdravil zborovalce sekcij-ski načelnik dr. Rössler, ki je opravičeval nenavzočega avstrijskega trgovinskega ministra.

Književnost in umetnost.

* 856 let staro knjigo Pentateuhovo prodaja samaritanska cerkvena občina zaradi siromaščine. Knjiga je spisana leta 1050 in je natančen prepis samaritanske prestave Pentateuha, ki je bila napravljena pred 2350 leti. Prvo poglavje Geneze je docela ohranjeno. Občina zahteva za knjigo 5000 funtov šterlingov. Knjiga je seve dragocen zaklad za svetopisemske raziskovalce.

* Opera Ana Karenina. Na podlagi Tolstega romana je bil spisan laški libreto, katerega je uglasbil Ed. Granelli. To štiridejansko opero v osmih slikah bodo peli v ruski predstavi še ta mesec v Kijevu pod vodstvom komponista.

Po svetu.

Nove vroče vrelce so zasledili v tešinski okolici. Profesorji praškega vseučilišča priiščeje vrelce, da doženo, če so zdravilni.

Bombo v Rimu pred kavarno so položili anarhisti.

Perzijski šah je nevarno obolel. Zdravniki ne upajo, da zopet ozdravi.

Napačni kopniški stotnik se bo moral zagovarjati pred porotniki le glede goljufije in na ponarejanje listin.

41 oseb utonilo. Iz Seattle poročajo: Par-nik »Dix« je v Puget Soundu potopil parnik »Jeannie«. Vseh 41 potnikov, ki so se nahajali na parniku »Dix«, je utonilo.

Brata je ustrelil v občini Macsa na Ogrskem 21letni Stefan Czank. Starejši brat mu je plačeval mesečno 70 kron, a Stefan je zahteval 300 kron, katerih mu pa ni hotel dati, nakar ga je zavrtno ustrelil. Bratomorilca so odvedli v ječo rabske kazenske sodnije.

Najnovejša ameriška in angleška moda so miniaturne fotografije po gumbih na čevljih. Te slike predočujejo navadno prijatelje, žene, oziroma neveste.

Po dvajsetletni oslepelosti je zopet izpregledala Marija Louisa Goodyear iz angleškega mesta Leeds. V mladih letih je padla in se udarila tako nevarno na glavo, da je vsled poškodbe oslepela. Nekoč drugič potem je zopet padla na stopnicah in za nekaj ur izpregledala. A oslepela je nato zopet. Deset let potem je padla še enkrat in se na istem mestu ga glavi poškodovala. Ob tej priliki je za vselej izpregledala. Zda ima oči popolnoma zdrave.

Darovi. Za Ciril-Metodovo družbo so poslali našemu upravnistvu: Preč. g. Jakob Mrak, župnik v Naklem pri Kranju, 4 K. — Preč. g. Mihael Koželj, župnik v Podbrezju, 4 K.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

!! Največji uspeh nove dōbe !!
je sloviti

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.

Vpisana varstvena znamka

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platnino. Brez mila, sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2218 36-3

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " 30 "

1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I Mülkerbastei 3.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega okusa.

Najnižje cene za posamezne vrste in za najpri-znanejšee zmesi. 2574 52-2

Prodaja iz higijeniških posod za kavo.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljšo, vsa pričakovanja prekašajoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta s nenavadnimi uspehi izkušena in zažamčeno neškodljiva tekočina, ki za-brani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osiavljenju sopro svojo naravno barvo. — Mnogošte-vilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. VASO PETRIČIČ-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trakoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu. 873 52-2b

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2469 15-1-9

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

!!!! Kašelj !!!!

Kdor nanj ne pazi, se zagreši na lastnem!

Kaiser-jeve karamele za prsa

s 3 jelkami.

Zdra niško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi in kataru v grlu.

5120 not. potr. izpričeval dokazuje, da je res, kar se obljublja. 2483 24-4

Zavoj 20 in 40 vin. pri:

lekarna pri orlu pri železnem mostu, deželna lekarna p. Mariji Pomagaj, E. Leustek, Ubald pl. Trnkoczy, Jos. Mayr in Piccoli v Ljubljani.

Išče se izurjen, ožen, en

oskrbnik

brez otrok s prakso za večje gospodarstvo. Njegova soproga mora znati dobro kuhati in voditi celo gospodinjstvo. Samo taki reflektantje, ki se morejo izkazati z dobrimi spričevali naj pošljejo svoje ponudbe na **dr. Grünwalda, Zagreb, Akademski trg.** 9245 3 2

Išče se zelo čedna, priletna 2617 4-2

postrežnica,

samska ali vdova brez otrok, okrog 35 let stara, v mirno in dobro plačano službo. Kje, pove upravnistvo „Slovenca“.

Primerne službe išče

19letna dekle, ki ima 7 razredov in čedno pisavo. Ponudbe na št. 18 v Lešah, p. Tržič. 2 77 2

Prostovoljna javna dražba.

Naznanja se, da bode v **ponedeljek, dne 26. t. m., ob 2. uri popoldne** radi preselitve **prostovoljna javna dražba v Kranju** na Glavnem trgu št. 118.

Prodajali se bodo različni **vozovi**, dve skoro popolnoma novi, na pol kriti **kočiji**, jeden jako pripraven „**brek**“, zelo lahak in v dobrem stanju, močan kmetiški **voz** z bojstrami, legnarji in trugo, **konjska oprava** vsake vrste (tudi novo sedlo komplet), 60-70 stotov **mrve** l. vrste, nekaj **slame** in **ovsa**, dva 6 let stara dobra **konja**, cela **hlevna oprava** in druge malenkosti.

Vse stvari se lahko ogledajo vsak dan.

Proda se istotam tudi

hiša

pod ugodnimi pogoji. 2585 2-2

Morske ribe

na laški način pripravljene, se dobijo vsaki petek v restavraciji

pri „Zlati ribi“, Špitalske ulice.

Se uljudno priporočam

M. Rozman.

2579 4-2

Grand hotel „Union“ Ljubljana

naznanja, da se toči originalno plzensko pivo

„prazdroj“ („Urquell“)

*iz meščanske pivovarne Plzen
strogo po predpisih pivovarne
vkleteno in točeno.*

*Vinski kleti cviček, izborna štajerska,
istrijanska in avstrijska vina direktno iz sode.*

*Vsaki večer na obednem listu posebna
specijaliteta, fini zajtrek, izborna
kuhinja.*

2611 3-2

Ivan Jax & sin

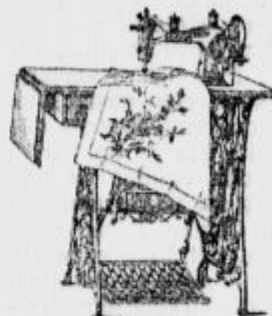
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

prporočata
svo o boga o zaloge

šivalnih strojev voznih koles

2675 52-44

in

pisalnih
strojev.

Pouk v šivanju
in v vezenju na
stroje brez-
plačen.

Na prodaj

je čisto nova hiša, pripravna posebno za tuje, s vso opravo.

V **najem se dá** v stari hiši sredi vasi trgovina z mešanim blagom.

Več se izve pri **A. Klofutarju** v Kranjski gori. 2612 3-2

Prva ljudska zavarovalnica išče v vsakem kraju kranjske dežele sposobne 1613 2

zastopnike.

Jako lepi pogoji.
Ponudbe pod „Ljudska zavarovalnica“ na upravnistvo „Slovenca“.

Zelo znižane cene!

zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope	2424 18
za dame . . . od gl. 2-50 višje	
obleka iz	
sukna . . . „ „	2 50 „
pelerina . . . „ „	2 50 „
havelok . . . „ „	2 50 „
dolga zim-	
skasuknja „ „	5.- „
sako iz ko-	
žuhovine . . . „ „	7 50 „

Največja in najlepša izbira konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU.

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica **K 2.000.000.-**

Rezervni zaklad **K 200.000.-**

sprejema od **1. novembra** tekočega leta vloge na vložne knjižice in **4 1/2** % ter jih obrestuje od dne vloge do na tekoči račun po **4 2/3** % dne vzdiga;

ob enem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih **4 1/2** % na **4 2/3** % začenši s **1. novembrom t. l.** 2291 283
Rentni davek plača banka sama.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona šte. 187.

990 16-25

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Žitkov. Brno, Baden, Česká Lipa, Česká Kamenice, Moravský Zumburg, Nördling, Novi Jilin, Písen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogni Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiesner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132 IX. Alservstrasse 12, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 92, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-121

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzeile 10.

Ako. kapital **K 16.000.000** Reser. sklad **K 7.000.000**

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebranih zastavnic in obligacij srečk in kuponov.